VZDĚLÁVAT | INSPIROVAT | SPOJOVAT

8 / 2021

COACH

Sport

magazín vydávaný
ve spolupráci s Českým
olympijským výborem

ČESKÁ
TRENÉRSKÁ
AKADEMIE

„Holky se líp trénují, hůř koučují“

David Kotyza

Trenér řady
úspěšných
českých tenistek

baseball
basketbal
florbal
fotbal
hokejbal
kolečkové sporty
lední hokej
plavecké sporty
softball
squash
stolní tenis
veslování
volejbal

Tento výtisk je samostatně neprodejný

Jiří Welsch

UDĚLEJME TEČKU
ZA KORONAVIREM

COACH

COACH. Měsíčník. Ročník 6., číslo 8,
vychází 3. 8. 2021.
Samostatně neprodejné,
vychází jako příloha deníku SPORT.
Adresa: 170 00 Praha 7, Komunardů 1584/42,
e-mail: magazinsport@cncenter.cz,
www.isport.cz,
telefon: po předvolbě +420 225 97
volte linku 5275,
Redakce – linka 5111.

Šéfredaktor: Lukáš Tomek,
vedoucí redaktor: Petr Schimon,
grafici: Jaroslav Komolý, Kristýna Kubová,
autor grafické úpravy: Milan Jaroš,
redakční rada: Michal Ježdík, Filip Šuman,
Zdeněk Haník, Michal Barda,
inzerce: Jan Nassir (7338),
jan.nassir@cncenter.cz,
ředitel inzerce: David Šaroch (7227),
kontakt na inzertní poradce: linka (7512),
marketing: Patrik Kubečka,
e-mail: patrik.kubecka@cncenter.cz,
ředitel výroby a distribuce: Libor Berka (7283).

Vydává: CZECH NEWS CENTER a.s.,
Komunardů 1584/42, 170 00 Praha 7,
IČO: 02346826
Generální ředitelé: Juraj Felix, Tomáš Stránský.
Rozšiřují společnosti PNS a.s.
Tiskne: Slovenská Grafia a.s.,
ISSN 2464-6865.

Registrace MK ČR E 22423.
Nevyžádané rukopisy, fotografie
a kresby se nevracejí.
Redakce nezodpovídá za obsah inzerátů.
Publikování nebo jakékoli jiné formy dalšího
šíření obsahu časopisu COACH
jsou bez písemného souhlasu vydavatele
zakázány.
© CZECH NEWS CENTER a.s.

TERMÍN UZÁVĚRKY: 27. 7. 2021
TITULNÍ SNÍMEK: HERBERT SLAVÍK
VE SPOLUPRÁCI:

FOTO: SHUTTERSTOCK.COM

Nebát se rizika, ale umět i zmlknout

Olympiáda, zrozená v obrovských porodních bolestech, je v plném běhu, ale hned na začátek přinesla pro českou výpravu jednu bolest navíc. Sportovní tragédii v podobě zmaření startu některých sportovců kvůli covidovému pozitivnímu nálezu.

Nepřísluší mi, abych jakkoli vyjadřoval svůj názor, dokud komise zřízená ke zjištění všech důvodů nakažení neposoudí míru případného porušení bezpečnostních opatření. Rozhodně však ten případ není tak černobílý, jak jej v prvních hodinách po nálezu prezentovaly některé organizace či jednotlivci. My se naproti tomu budeme věnovat problematice, která souvisí s trenérským cechem, což je dlouhodobá úloha tohoto měsíčníku.

V první řadě nabízíme rozhovor s jedním z nejúspěšnějších tenisových trenérů Davidem Kotyzou, který má svůj otisk na sportovním příběhu tenisových hvězd, jako jsou Petra Kvitová, Barbora Strýcová, Karolína Plíšková a další. Dozvíte se v něm například i to, jak důležité je, aby kouč uměl i mlčet.

Jako bývalý trenér bych rád upozornil na zajímavý námět, který zpracoval Michal Ježdík pod názvem Under Pressure. Cituje v něm mj. mentální koučku Véronique Richardovou: „Riziko musí být součástí vašeho prostředí.“ To vnímám jako důležité sdělení. Zdá se totiž, že tzv. pozitivní přístup v tréninku a obava, abychom se mladých sportovců ničím nedotkli, nám trochu přebujela a někdy zavání životem v bavlnce. Nejvýmluvnější je závěrečná věta článku: „Cíl je pro všechny stejný. Zvýšit zátěžovou odolnost.“

V cyklu 1 otázka & 10 odpovědí se tentokrát ptáme: Jaký segment vašeho sportu je nejvíc podceňovaný? Sláva Lener zase představuje úspěšného hokejového trenéra Jona Coopera, jehož příběh krásně dokladuje, že za dobrým koučem nemusí stát nutně slavná hráčská minulost. Hlavní téma poněkud přehazuje výhybku a vrací nás k EURO. Pavel Hartman a Jaroslav Hřebík nám odhalují vývojové trendy fotbalu, to je ostatně vždy silné téma této dvojice.

A teď už vám popřeji příjemnou četbu, pěkný zbytek léta a fajnové sportovní dojmy z finiše olympiády.

Zdeněk Haník
bývalý trenér volejbalové reprezentace a předseda České trenérské akademie ČOV

FOTO: HERBERT SLAVÍK/ČOV

K velikosti trenéra patří umění mlčet

„Měl bych být čím dál míň trenér a víc mentor," prohlásil kdysi **DAVID KOTYZA**, tehdy trenér dvojnásobné wimbledonské vítězky Petry Kvitové. Později vedl Caroline Wozniackou, Karolínu Plíškovou, Barboru Strýcovou a momentálně Karolínu Muchovou. Vždy jsem toužil, aby se jeho myšlenky objevily na stránkách měsíčníku COACH. Dlouho se to nedařilo, práce je u něho na prvním místě, a tak bylo velmi těžké vklínit se do jeho programu. Teď přišla ta správná chvíle.

TEXT: ZDENĚK HANÍK

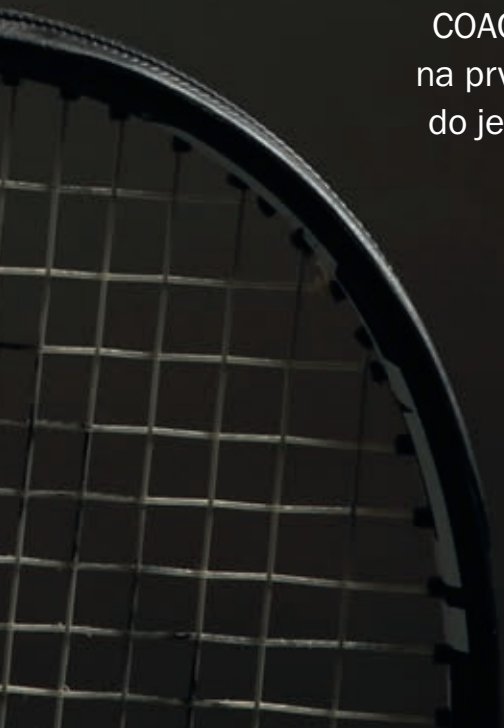

Pořád hledáte cestu od trenéra k mentorovi?

„Pořád. Samozřejmě se to vyvíjí s časem a lidmi, se kterými dělám. Již jsem v pozici, kdy si mohu dovolit říct, jestli budu s tímto člověkem pracovat, anebo ne. A většinou jsou to ženy, se kterými za posledních dvacet let dělám. V poslední době mám štěstí na tak kvalitní hráčky, které jsou na úrovni, kdy už to není dennodenní trenéřina, ale hodně práce s psychikou. Pohybují se na úplném vrcholu světového tenisu, kdy rozhodují maličkosti, které nejsou vidět. Já se je snažím poznat, a tudíž pracovat především s mentální stránkou. Tím, jak je tenis sadistický sport v počítání, není pro každého a já se snažím zachytit věci, které jdou za hranici tréninku techniky a taktiky. Nazval jsem to mentorem, ale je to možná příliš nadnesené slovo. Pro mě je to něco, co není běžné, jako když stojím na kurtu a hrajeme bekhend křížem na určité úrovni. Snažím se naladit na hráčku. Je to věčný proces, někdy to třeba ani nejde. To se může stát, ale já považuji za důležité, abych mohl vůbec nějakou roli sehrát, se na způsob jejich uvažování naladit."

Co má trenér v moci? Jak skutečně může něco ovlivnit?

„Bavíme se v jednotkách procent. Množství je nepřímo úměrné kvalitě hráče. Když vezmu někoho průměrného, tak můžu sehrát větší roli než u těch úplně nejlepších. Tam se ta procenta výrazně snižují. Ale tím, že jsou mezi těmito hráči minimální rozdíly, i jedno procento může hrát významnou roli. Takže ta úloha je malá, ale v rámci minimálních rozdílů mezi světovými hráčkami může být rozhodující. I hráčka, která uhraje víc bodů, může prohrát, což se v jiných sportech téměř neděje. Ale když to poskládáte blbě, tak prostě prohrajete."

To pokládám za docela důležité sdělení pro méně zkušené trenérské kolegy.

„Měl jsem také období, kdy jsem si myslel, že trenér je Bůh, a hráč by ho měl poslouchat. Ale s věkem a během těch let, co to dělám, jsem zjistil, že je to spíše naopak. Je důležité vědět, kdo má jakou roli. Hráč je ten nejdůležitější, a na světové úrovni úplně totálně. A trenér by měl v rámci své menší role nalézt prostor, jak najít hráčce těch jejích - ne svých - sto procent."

Smíte při tenisu koučovat?

„Je to povoleno kromě grandslamů. Trenér může oficiálně jednou za set přijít a něco říct. A pak se děje něco v rovině nepovolené, kde můžete třeba dělat gesta. Určitá interakce trenér – hráč tam pořád je. Je jenom otázka, na jaké úrovni, co si hráč a trenér dovolí, jak ta pravidla ohne."

Jako trenér jste ještě více v ústraní než v týmových hrách. Jak se žije trenérovi ve stínu, který cítí svůj vklad, ale není vidět?

„Mně se v ústraní žije skvěle. Odmalička mi bylo nejlíp o samotě. Myslím si, že by to takto mělo být. Mám rád spisovatele Milana Kunderu a on píše o tom, jak by autor měl zůstat za románem. Ať si to čtenář pročte, ale nevysvětluje mu, co tím myslel. To je stejné jako malíř - co myslel tím obrazem? Kdybych měl vysvětlovat, co jsem tím myslel, tak můžu napsat básničku. Pro mě by trenér měl zůstat vzadu a být s touto rolí ztotožněn. Někdo se díky vlastnímu neukojenému

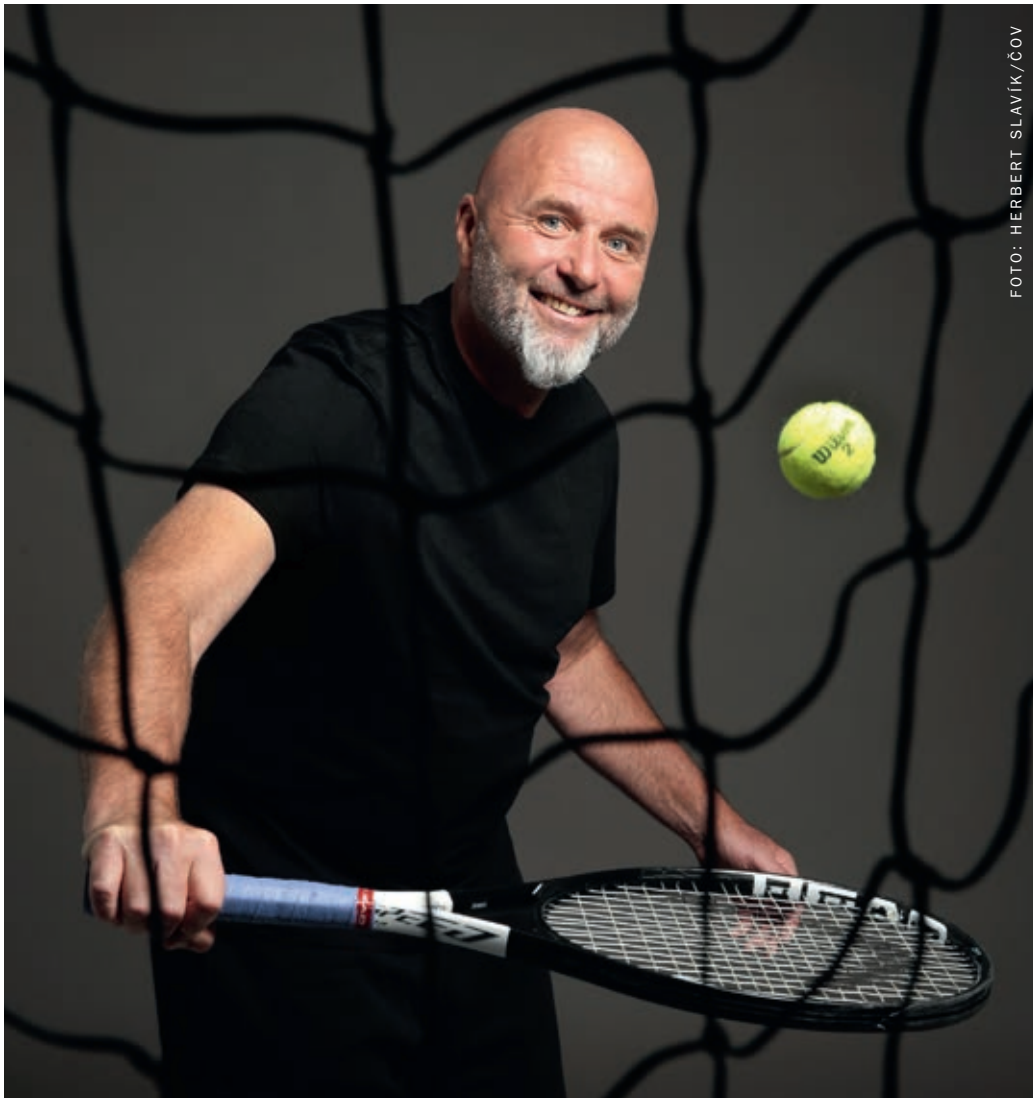

FOTO: HERBERT SLAVÍK/ČOV

TENISOVÝ TRENÉR

DAVID KOTYZA

Narozen: 30. 8. 1967 v Plzni
Hráčská kariéra: bývalý ligový tenista Slavie Plzeň
Trenérská kariéra: věnuje se jí přes 25 let, vedl Robina Vika, Michala Tabaru, Dušana Lojdu, Petru Cetkovskou, Ivetu Benešovou, Lucii Šafářovou, Petru Kvitovou (listopad 2008 - leden 2016), bývalé světové jedničky Caroline Wozniackou (duben - srpen 2016) a Karolínu Plíškovou (prosinec 2016 - září 2017), Barboru Strýcovou (leden 2018 - listopad 2019) a momentálně Karolínu Muchovou (od března 2020). Působil i jako trenér u fedcupového týmu.
Největší úspěchy hráček pod jeho vedením: Petra Kvitová 2x vyhrála Wimbledon (2011, 2014), Turnaj mistryň (2011) a vystoupala na 2. místo žebříčku WTA. Karolína Plíšková se stala na 8 týdnů světovou jedničkou. Barbora Strýcová postoupila do semifinále Wimbledonu (2019), Karolína Muchová do semifinále Australian Open (2021).

egu snaží drát nad hráče. To není dobré.“

Takto mluví i Tomáš Bank, trenér Ester Ledecké. Nestavět se nad závodníka...

„Ano, ale k tomu musí člověk dojít, projít určitým kolečkem, protože to není jednoduchá role. Děláte to s úsilím, od rána do večera, tenis je spojen s cestováním. Jste 25 až 30 týdnů od rodiny, od vlastních dětí, staráte se vlastně o ‚cizí dítě‘. A někdo má pocit, že nedostal ten kýžený kredit, ve smyslu ‚děkuji tady trenérovi.‘ Není to tak. Je dobré dělat si svoje a zůstat v pozadí.“

Vím, že studujete psychologii. Jakou roli u vás hraje teorie, kterou máte přes Junga nebo Eriksona dobře načtenou, a do jaké míry váš feeling a empatie?

„Myslím si, že tu teorii potřebujeme, abychom dokázali věci pojmenovat a uchopit. ‚Polní‘ psychologie, ta dennodenní, v praxi, je často vzdálená knize. Já jsem se psychologii sportu snažil studovat na fakultě, na trenérství, ale faktem je, že praxe s holkama mě znovu a znovu přesvědčovala o odlišných věcech. Neexistuje tam žádná šablona a každá holka je úplně jiná knížka. Nepodařilo se mi, že bych předchozí zkušenosti mohl uplatnit u té další. Je to pořád nové, pořád zajímavé. Někdy mě to až štve. Říkám si, že už toho dost vím a že bych mohl některé věci rutinně zapracovat. Ale jsem pokaždé překvapený, že i když toho mají mé hráčky hodně společného, musím postupovat pokaždé jinak.“

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Tenisový trenér má v ochozech velmi omezené možnosti koučovat

Petra Kvitová měla svého psychologa a vy rovněž. Do jaké míry jí může pomoci?

„Petra spolupracovala s Michalam Šafářem a řešili jsme to v trojúhelníku. Pracoval s Petrou i se mnou. Dostali jsme se do symbiózy, kdy jsme nefungovali odděleně. Ke konci naší spolupráce začala Petra spolupracovat s mentálním koučem ze Slovenska, který působil výhradně na ni, a já jsem se do toho tolik nezapojoval. Myslím si, že jsme se měli vrátit k tomu trojúhelníku. Už od toho uplynul delší čas a mně se vyplatila spolupráce všech tří dohromady, kdy tehdy Michal seděl s Petrou, poté se mnou a mohli jsme si vyměňovat poznatky, víc než izolovaná práce mentální kouč - hráčka, aniž bych do toho byl zapojený. Někdo, →

INZERCE

FOTO SPORT: MICHAL BERÁNEK

„KDYŽ SE NA SEBE PODÍVÁM PŘED X LETY, SÁM SE SEBOU BYCH TRÉNOVAT NECHTĚL. MYSLEL JSEM, ŽE TOHO VÍM VÍC, NEŽ JSEM VE SKUTEČNOSTI VĚDĚL. ASI JE TO PŘIROZENÝ VÝVOJ, ZÍSKÁVÁM ZKUŠENOSTI. NENÍ DOBRÝ TO, CO JSEM DĚLAL DŘÍV, TEDY PŘEDĚLÁVAT NĚKOHO K OBRAZU SVÉMU, ALE PŘIHLÍŽET SCHOPNOSTEM A MOŽNOSTEM TĚCH, SE KTERÝMI PRACUJU.“

kdo je od toho hodně vzdálený, může přejímat otěže bez zodpovědnosti. A to si nemyslím, že je správné. Ta úloha je důležitá, ale stejně důležité je, aby trenér byl zapojen do spolupráce hráčka - mentální kouč. Když tomu tak není, leckdy to může být první drápeček do nesvárů.“

Co vás hráčky naučily?

„Zjistil jsem, že ženy jsou strašně silné osobnosti. V mnoha ohledech silnější, než jsme my chlapi. Tento život, pokud to vztáhnu na tenistky, je velmi obtížný. Téměř jim brání mít kvalitní partnerské vztahy, limituje je to do rodičovství a do ‚ženské‘ role. Asi mě to naučilo si jich ještě více vážit. A když vidím, co vše jsou schopny obětovat, tak mě to nutí se ještě více snažit. Nepřijít pouze na trénink, že to dnes nějak odehrajeme, ale stále tam něco hledat. Viktor Frankl by řekl: Dávat tomu smysl. Ne pouze trénování, ale i životu.“

To vás naučily ve vztahu k nim. Co vás naučily ve vašem osobnostním růstu?

„Že tato práce nemá žádný konec. Každý den je nový, jiný. Každý den se mohu něco naučit, což se děje. Často si naplánujete trénink, ale ony vám do toho - někdy chtěně, jindy nechtěně - hodí vidle, takže jste překvapený a musíte to celé předělat. A večer zjistíte, že to vlastně žádné překvapení není, protože se to takto opakuje pořád dokola. Takže mě naučily každodenní práci na sobě. Nepolevovat. Dokud tuto práci nepřestanu dělat, pořád se snažit.“

Co jste naučil vy je?

„Chodit včas, držet slovo. Tím, že jsem ve znamení panny, nebo to mám v genech, možná by se řeklo, že jsem puntičkářský. Stále vyžaduji, aby to bylo perfektní a dokonalé. Nebo lépe: řekněme, že výkon perfektní být nemusí, ale snažil jsem se je naučit, aby měly perfektní přístup k tomu, co dělají, i když ten výstup nakonec skvělý být nemusí. To znamená snaha o to své nejlepší já, ať už se věci daří, nebo ne.“

Mám ohromnou úctu k českému tenisu. Od doby, co tenis vnímám jako kluk, tedy od Kodeše, neměl krizi. Ve volejbalu jsme byli mistři světa, ale teď se nedostaneme ani na olympiádu. Tenis má teď třeba trošičku krizi v mužské kategorii, ale v ženských pořád chrlí hráčky do světové špičky. Čím to je?

„Týká se to našich podmínek. Málokde najdete tak silné angažmá rodičů u začátků toho sportu, obzvláště u holek. Většinou je na začátku silný dominantní otec, který si třeba řekne: Když mohla Kvitová z Fulneku vyhrát Wimbledon, proč ty bys, holka, nemohla taky? Co si budeme povídat, ten rodič zná své dítě nejlíp, pokud to není ta opičí láska. Protože kdo jiný dokáže vymáčknout ten citron úplně? Jenom táta. Trenér má vždycky odstup, nemůže jít za hranu korektnosti a zatlačit, co to dítě vydrží. A samozřejmě o těch, co to nevydrží, se moc nepíše. Odpad je obrovský, ale vždycky to nakonec někdo vydrží. Já si myslím, že jeden z fenoménů jsou rodiče,

kteří tomu obětují nejen svoji kariéru, ale žijí život dětí. Třeba táta Wozniacki, který byl fotbalista, dceru, dá se říci, sám dostal na první místo na světě. Měl pár trenérů, o kterých mluvil s despektem a jenom je používal, ale vždy držel otěže. Starej Williams to samé, Melanie Hingisová rovněž. Vždy tam hráli roli rodiče. Petra jakbysmet: přísný otec, který jí dal návyky, jež si nesla dále. A pokud mají štěstí, tak to předají dobrému kouči, který se na tom spolupodílí. Ale bez nich bych řekl, že bychom se o tomto fenoménu nebavili."

Dobře, ale ve fotbale a hokeji jsou rodiče také. Takže přeci jenom to mládežničtí tenisoví trenéři musí umět.

„Já to nezpochybňuji. Pouze to dávám do kontextu. Na semináři s názvem ‚S rodiči to nejde, bez nich také ne' jsme se bavili o trojúhelníku hráč - rodič - trenér. Ten je na všech úrovních, v tenisu, jako individuálním sportu, je hodně vidět. A my to musíme respektovat a najít s rodičem vlnu. Nejít proti sobě, protože to má destrukční účinky. Neříkám, že se mi to líbí, ale musím to vzít jako fakt. Nevím jak fotbal a hokej, neznám to prostředí, ale v českém tenise je všude vidím. Ty táty, někdy matky, a je třeba je brát jako součást procesu."

Přesto se zeptám, existuje česká tenisová škola? Musíte to ty holky přeci umět naučit, když jste nepřetržitě úspěšní na světovém okruhu.

„Je pravda, že je tu silná tradice. Jindřich Höhm vytvořil v 80. letech 20. století unikátní metodiku, kterou potom spousta zemí převzala. Navíc výborně funguje pyramidový systém v největších klubech pod patronací svazu, kde vrcholem jsou národní tenisová centra. Děti od 12 let, které jsou dobré, jezdí po mezinárodních akcích. Myslím si, že tlak v tomto věku na výsledek by neměl být takový, tam může odpadnout někdo, kdo by nás mohl v budoucnu zajímat. Ti, co dávají v začátku přednost technice a taktickému rozvoji, mohou zkapat výsledkově. Vydrilovaní vyhrají, protože to v této kategorii vícekrát přehodí přes síť. Na druhou stranu pořád se tam pohybují, v té světové konkurenci, a mají neustálý přehled, jak na tom přibližně jsou. To srovnání mají od dětství, od juniorek. A málokdo se tam dostane, aniž by byl v juniorech dobrý. Jsou ve světové konkurenci a průběžně poznávají, kde mezinárodně zaostávají. Prostě stále mají zpětnou vazbu. Navíc může být výhodou, že se pohybujeme v určitých klimatických podmínkách a české holky hrají venku od dubna do září, ale zbytek času jsou v halách, kde mají úplně jiné podmínky, než mají třeba Španělé, Američané na Floridě. Tam jsou v jedněch podmínkách a hrají jeden druh tenisu. Lucka Šafářová nebo Petra se učily tenis v tělocvičnách, kde byl malý výběh, míče skákaly rychle. Musely reagovat na rychlou hru, být adaptabilní na různé podmínky. A to si myslím, že může být výhoda. Ten trend je, že pokud se podíváme na zápasy před dvaceti lety, ať je to jakýkoliv sport - volejbal, fotbal, hokej - tak to vypadá, že vidíte zápas jakoby ze zpomaleného záznamu. Teď je vše rychlejší."

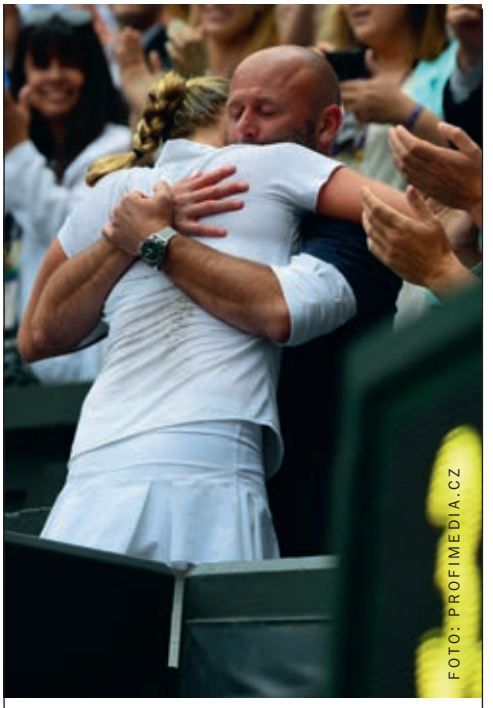

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Oboustranné dojetí po druhém wimbledonském triumfu Petry Kvitové. Ve finále v roce 2014 smetla Kanaďanku Eugenii Bouchardovou 6:3, 6:0.

Jste trenér žen, někdy to zkoušíte podle vlastních slov metodou pokus - omyl. Já bych si na trénování žen netroufl.

„Líp se trénují holky, hůř se koučují. To je takový životní osud."

Shodneme se na tom, že stále existuje rozdíl mezi mužem a ženou?

„To se shodneme." →

FOTO SPORT: BARBORA REICHOVÁ

David Kotyza pomáhal i úspěšnému fedcupovému týmu. Petra Kvitová tak naslouchala nejen radám kapitána Petra Pály.

INZERCE

CPI Property Group

CZECH TEAM

OFICIÁLNÍ PARTNER
ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2021 – 2024

SPOLEČNĚ TVOŘÍME TY NEJLEPŠÍ PŘÍLEŽITOSTI, KTERÉ VEDOU K ÚSPĚCHŮ

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Karolínu Muchovou vede David Kotyza od března 2020. Tehdy byla na žebříčku ve třetí světové desítce, teď je semifinalistkou Australian Open.

Co to znamená trénovat ženu? Trénoval jste i muže?

„Trénoval. Na začátku své sportovní kariéry mě oslovil nadějný junior Pavel Kudrnáč. Skočil jsem tehdy do trenérského řemesla jako absolutní neználek v 25 letech a už jsem to nikdy nepustil. Mám tedy s klukama zkušenosti. Když jsem přišel v roce 1997 do Prostějova, trénoval jsem Robina Vika a Michala Tabaru, takže srovnání mám. Myslím, že to, co platí o ženách a mužích obecně, platí i ve speciální trenérské rovině. Znamená to, že trenér neřeší jenom obsah, ale zná i formu, což je pro ženské důležité, jakou formou jí to předáte, to poselství. Leckdy stačí jiná tónina a už je problém. Ty nástroje nabrousíte snáz u holky. Techniku do ní natlučete rychleji. A teď přijde to ‚bé', co mají ti nejlepší. To znamená použít ty nástroje ve správný okamžik, mít to srovnané, co se týká geometrie hřiště, vědět co, kam a kdy zahrát. To je obtížnější věc. A najít koučovatelnou míru, co té holce kdy říct. A když se bavíme o koučinku, na laptop a statistiku můžete zapomenout. Musíte vyčmuchat dynamiku té situace, na kolik je tam ztracená a co potřebuje říct. Už jsme se mockrát s kolegy bavili: Co jsi jí řekl? A on povídá: ‚Teď bys měla hrát všechno křížem.' A jak to dopadlo? ‚Ona to odsouhlasila, začala hrát všechno po lajně a vyhrála to. A pak mi řekla: Díky, moc jste mi pomohl.' A jsme u toho. Často přijdete na to, že je úplně jedno, co jí říkáte, ale přijdete v moment, kdy potřebuje podpořit. Neříkat jí, co je všechno špatně, ale jenom ji povzbudit, třeba jenom promluvit. My máme pořád tendenci s ženskou mluvit. Ona vám řekne problém a my máme tendenci hned najít sedm způsobů, jak ten problém vyřešit."

„NA LAPTOP A STATISTIKU MŮŽETE PŘI KOUČINKU HOLEK ZAPOMENOUT. MUSÍTE VYČMUCHAT DYNAMIKU TÉ SITUACE."

Prostě podpořit a vyslechnout.

„Ano, ono někdy stačí být jenom ztichа, vyslechnout. A v koučovské roli přijít a v té chvíli najít motivační faktor nebo jí dodat energii a sebedůvěru. Protože často je to jenom hromádka neštěstí: ‚Já nevím, jak to tam přehodím?' Prostě podpořit ji a neřešit obsah. Leckdy se vás zeptá: Kam mám servírovat? A v tu chvíli musíte vědět. Musíte říct jakékoliv místo, ale nesmí na vás poznat, že nevíte."

Máte speciální slovník?

„Ano. Vždy jsme s každou hráčkou měli speciální slovník, který se časem vybuduje, protože někdy potřebujete najít nějaké heslo - řekněme složitý pohybový úkon. To teď máme s Kájou (Muchovou), hledáme slova, například forhendový volej. Co potřebuje udělat, aby ho tam zahrála. A hledáme. ‚Ono to je, jako když ten míč chytneš - hraješ z pokrčené ruky a končíš zase v pokrčené ruce, takže je to takový catch.' A máme signální slovo forhendový volej: catch."

A máte slovník tenisového ženského trenéra?

„Ano, ale není úplně univerzální. Je pro každou jiný."

Že bychom vytvořili univerzální slovník ženského tenisového trenéra, to nejde?

„S každou je to jiná úroveň komunikace, takže pokaždé mám trošku jiný slovníček."

Také jste kdysi říkal, že srovnávat hráčky mezi sebou je pro vás za etickou hranou, je to tak?

„Mám to tak, protože já jsem s každou, ať se nám vedlo nebo nevedlo, navázal vztah. A přijde mi to neslušné. Ve chvíli, kdy začnete srovnávat, vytvoříte žebříček. A ony se na tom žebříčku najdou.

Ale každá je speciální a každá došla k vrcholu určitou cestou. Tzn. já kdybych řekl, kdo měl lepší forhend, tak to srovnám, ale ona ví, že ten forhend sice neměla, ale tolik ho nepotřebovala, protože zase měla lepší něco jiného. Takže je těžké srovnávat, v čem byla lepší ta a v čem jiná. Všechny jsou unikátní a chtěl bych to v této rovině udržet. Už jenom proto, že se všemi mám velmi dobré vztahy, byť jsme třeba už ukončili spolupráci."

Nemohlo by se stát, že se zamilujete? Když tam máte hezkou holku, máte pocit z dobré společné práce, všechno tomu nahrává. Ona si vás váží, respektuje vás, zažíváte spolu euforické chvíle...

„Tady můžu odpovědět úplně jasně: nehrozí zamilování se! A ten hlavní důvod vidím v tom, že já je vidím v tolika strádajících situacích, i na kurtu v takových pozicích, kdy vidím, jak se trápí, že mi jich je skoro líto. A pro ten vztah to posouváte do roviny náhradního rodiče, o koho se potřebují opřít, ale ne o partnera. Komu se může ta holka svěřit, když jste měsíce na turnajích? Jedině vám. A vy, když překročíte tu mez, tak kromě toho pocitu, že je to nepřekročitelné, zneužíváte informací ve vašem pracovním vztahu. V takové situaci končíte jako kouč. A pokud nekončíte - a stane se, že na okruzích se z nich stanou na krátký čas partneři, ať už v oficiální nebo neoficiální rovině - máte to tam zapsané. Je to ve vašem životopisu, ať už oficiálním nebo pod povrchem: tento trenér měl vztah s touto hráčkou. Každý to ví! A to já bych si tam nikdy nenechal napsat, protože to je napořád. A vy ten vztah těžce budujete, ale tímhle ho zničíte. Ten průběh může být vynikající v určité euforické fázi, konce to má vždycky blbý! Za tím si stoprocentně stojím."

Představuji si vaši ženu, jestli trochu nežárlí. Ne, že by vás z něčeho podezřívala, ale třeba na to, že to nejlepší ze sebe dáváte jiné ženě?

„To je otázka na ni. Jsem takový, jaký jsem, ať jsem s kýmkoliv. Měl jsem štěstí na lidi, které jsem potkal, včetně mých partnerek. Berou mě takového, jaký jsem. Myslím si, že takový ten tlak, pečovatelství nebo ‚já si ho vypiplám k tomu svému obrazu', to v mém vztahu neplatí. Poznali jsme se, když už jsem tuto práci dělal, a ona to respektuje a nikdy na to nepřišla řeč. Bere to jako součást mého povolání, že cestuju s cizíma. Samozřejmě je to rozdíl generace, teď už mám třeba svěřenkyně, které jsou mladší než moje starší děti. Mám štěstí, že toto nikdy nebylo jablko sváru."

Na vrcholu hráčce dáváte velikou svobodu, jste spíše v pozadí. Ale na začátku, když vidím trénovat desetileté holky, je to důsledný dril. Vždy dávám tenisové trenéry za příklad s tím, že musíme být i ve volejbalu náročnější ve věku deseti let. Říkávám: Běžte se podívat na tenis, co ty děti umí. Kde se to láme? Můžete tu křivku popsat?

„Ve společnosti teď probíhá snaha, aby nás to všechny bavilo, abychom se měli rádi, měli z toho ohromnou radost. To je emoční vazba na sport, který děláme. Bez toho to nemá žádný smysl. Ale bez toho utrpení také ne. Jsme zpátky u Frankla (psycholog, který prošel koncentračním táborem za II. světové války). Jedním ze smyslů bylo vedle toho něco →

FOTO: HERBERT SLAVÍK/ČOV

INZERCE

ČESKÁ OLYMPIJSKÁ NADACE

ČESKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR

Pomozte nám vrátit děti ke sportu.
Stojí to za to!
www.olympijskanadace.cz

HLAVNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

Česká televize

vykonat a zažít nějaký prožitek, jehož vrcholem je láska, a utrpení tam bylo jako jasná součást našeho života. V tenisu se to takhle prolíná. Je to individuální sport, má drsná pravidla, drsné počítání, tvrdý konec - a to není pro slabé povahy. A dril považuji za nedílnou součást odolnosti nejen fyzické, ale i duševní. Zápas trvá u žen přes dvě hodiny, u chlapů i pět hodin a jdete hrát druhý den další kolo. Grandslam hrajete 14 dní a všichni jsou nakonec prohrávající kromě toho jednoho vítěze turnaje. Je to drsné. Nikoho nezajímá, že jste prohrál druhé, třetí, čtvrté kolo, za chvíli ani to finále. Svět se zajímá hlavně o vítěze. A teď, jak jste to popsal, kde se to láme? Myslím si, že se to láme v okamžiku, kdy ty holky, ale i kluci, projdou tím drilem, kde ale v zásadě o nic nejde, a najednou začnou počítat body a peníze. V té chvíli se ocitají ve společnosti vyvolených a tam se ukáže, kdo na to má a kdo nemá. Tam se ukáže, kdo má ty ‚koule' ukázat, že je nejlepší, když jde o největší stres. A to vidíme u těch nejúspěšnějších, třeba u Djokoviče, Federera a Nadala, co sebrali 60 grandslamů."

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

S Barborou Strýcovou prožil báječné období včetně wimbledonského vítězství ve čtyřhře a semifinále v singlu

Tohle je ten moment, kdy i kouč už to musí nechat na hráči?

„Stoprocentně. Na tom vršku se to láme. Vy ho musíte nechat být. Šampiona žádný kouč neudělá. Ten se narodí a vy buď máte to štěstí, že na něj narazíte, že ho doprovázíte a mikroskopicky mu můžete pomoci vyřešit některé věci rychleji, nebo ty nástroje, které má k dispozici, mu trošku přiostřit. Třeba pokud se bavíme o technice a vidíte tam nějakou maličkost. A protože on je ten borec, tak to z vás vysaje. Vy mu něco řeknete a on odpoví: Tak já to vyzkouším. A najednou vidíte: tady to cvaklo. Konkrétně Kája říkala: Já bych potřebovala, aby ten chop byl ostřejší, a pořád to nemůžu… A teď jsme to opakovaně zkoušeli, trošku si to přehmátla na malinko jiné držení. A najednou říká: Já to tam cítím. A to ‚nehráč' nepozná, ale šampion ano. Petra několik let zpátky v Hobartu, první trénink po přeletu. Já se tam tak kroutil a ona: Pane Kotyza, to bude dobrý. Pak přišla: Už to cítím. A vyhrála turnaj. To jsou maličkosti, kdy si řeknu: Mám ten materiál, tady je. A je to požitek pracovat se šampiony."

Pokud byste měl říct nejskvělejší okamžik vaší kariéry, ale i největší sek?

„Snad tento. V Německu jsem trénoval o prázdninách, abych si přivydělal, a přišel kluk, který v životě nehrál tenis, nikdy neviděl tenisovou raketu a strašně se to chtěl naučit, aby mohl v klubu trénovat. Nám se za pět týdnů povedlo koupit raketu, říct si základy techniky, celé to sestavit. A on po těch pěti, šesti nedělích přišel úplně šťastný. Hrál předtím házenou, takže nějaký pohybový základ měl, ale já jsem poprvé viděl takhle šťastného člověka. On byl ‚nula' a já jsem ho naučil hrát. Viděl jsem svoji práci v takto zkráceném příběhu. Byl jsem pyšný, že jsem naučil někoho, kdo vůbec neuměl hrát, a on najednou hrál. Hrál čtyřhry s těmi místními klubisty. Musel mít samozřejmě talent, ale to mi dělalo neuvěřitelně dobře, že i to pinkání mi dávalo smysl."

A ve vrcholovém tenisu?

„Když přijdou momenty, kdy cítím jakési napojení v určitý okamžik a já v ten moment vím, že ta moje hráčka vyhraje, že to dá. Byť je to v okamžiku, který ještě vůbec není rozhodující. Ale už jí to vidím na očích, psychologové říkají flow, a já poznám, že to dá a že za chvíli bude konec. To jsem zažil třikrát a měl jsem husí kůži.

50

Na tolikátém místě světového žebříčku byla osmnáctiletá Petra Kvitová na konci roku 2008, než ji začal koučovat David Kotyza.

FOTO SPORT: MICHAL BERÁNEK

Všechny vedl. A se všemi si rozuměl. Zleva Barbora Strýcová, Lucie Šafářová a Karolína Plíšková.

Nemyslím emoci po vítězství, ale to opojení, že s jistotou víte, co nastane."

Ano, my trenéři většinou tušíme, ale jen občas víme...

„Je to neuvěřitelná emoce. Je to tady. Vidíte do budoucnosti. To je něco iracionálního, ale vy ten pocit máte."

Zažil jsem to, ale je to jenom dvakrát, třikrát za život. Věděl jsem přesně, co mám udělat, jednou dokonce na velké akci, na mistrovství Evropy. A teď ten sek, kdy jste si řekl: To jsem podělal?

„Ctím heslo mého strýce, který mě učil: Nedívej se mrtvýmu do prdele. Ono tam většinou nic moc nevyhrabete a pak jdete mylnou cestou dál. Takže ne, že bych se snažil ty chyby vytěsnit, ale snažím se v tom moc nebabrat. Možná jedna vzpomínka. Kdysi, to už je delší dobu, kdy jsem měl pocit, že jsem velmi chytrý a že jedné dobré hráčce na přechodu junior/dospělý změním výrazně techniku. A tehdy se to vůbec nepotkalo. Byl jsem jeden z trojúhelníku rodič - hráč - trenér. Nezachytil jsem tam nedůvěru rodiče a snažil jsem se na sílu prosadit něco, co nemělo šanci na úspěch, protože to nemělo podporu další strany. Zpětně jsem si potom vyčítal, že jsem mohl být více empatický a více naslouchat."

Děkuji, on se třeba řadový regionální trenér rád dočte, že i velcí borci dělají chyby.

„Byla to pro mě informace, že nejsme neomylní, i když jsem o tom tehdy byl stoprocentně přesvědčený. Bylo to pro mě zklamání, protože jsem moc takových okamžiků, kdy se to nevede, nezažil. A tenkrát jsem to v této rovině vůbec neviděl. U následujících jsem měl tendenci se o těch holkách dozvědět co nejvíc. Začal jsem jim dávat dotazník před začátkem spolupráce, abych se dozvěděl i něco, co vám normálně neřeknou. Když si tu my dva sedneme a budeme tu mít patnáctiletou holku, tak ona bude mít respekt a neřekne, co cítí. Ale když má papír a má tam pár otázek, v klidu, má na to týden, si sesumíruje myšlenky a řekne mi tam něco o rodině. O trenérech, v čem jí nejvíc pomohli, kde třeba mohli udělat chybu, co jí vyhovuje, co ne atd. Tak vám to dá někdy cennou informaci hned na začátku, kterou byste doloval několik měsíců dennodenní spolupráce. Takže zásek ano, ale snažím se jich dělat co nejméně."

Proč to teď jde českým ženám a nejde českým chlapům? Tušíte?

„Nedokážu za ně mluvit. Vidím to z dálky a měl jsem možnost pozorovat zblízka ty, co jim to šlo -Tomáše Berdycha a Radka Štěpánka. Viděl jsem, jak pracovali, kolik tomu obětovali. Nevím to podrobně, nechci se nikoho dotknout, ale přijde mi, že těm současným často stačí to, co hrají. Asi bych to nenazval pohodlností, ale přijde mi, že nejdou na hranu svých možností. A to ty holky jdou, často díky tlaku tátů. Druhá věc je, že konkurence v mužském tenise je brutální. Kvůli systému turnajů, kdy mají těžší přechod do chlapů, což holky mají také, ale to síto je takové, že kdo tomu neobětuje všechno, nemá absolutně šanci. Nezávidím jim, je těžké se tam prokousat, ale třeba Tomáš to dokázal. A Radek, který se tam dostal později, ale nikdy to nevzdal, strašně dřel. Mám od nich odstup, nechci to generalizovat, ale řekl bych, že na tomto by zrnko pravdy mohlo být."

Co byste vzkázal českým trenérům?

„Já jim nic vzkazovat nechci. Každý je svého štěstí strůjcem a každý má svoji cestu. Na poselství moc nejsem. Vím, jaký jsem měl respekt k autoritám. Když čtu článek nějakého trenéra, který dělá s dobrými lidmi, většinou mě zajímalo, co nosí v hlavě. Ne přímo, jak jsou chytří, ale kdo tenisu opravdu rozumí. Vždy jsem hledal typy lidí, co mají zkušenosti. Pětadvacetiletý trenér může být chytrý, ale o tom oboru nic neví. Nezná život a tenis je s ním spjatý. Chytrý člověk se stane moudrým tak, že musí zestárnout. Třeba Jan Kukal, zdálky vám tam šoupne něco, že si řeknete: Jo, on to vidí. Nejsem typ, co by dával rady, necítím to tak a není to pro všechny. A ty všeobecné zná každý." □

INZERCE

CZECH TEAM

GENERÁLNÍ PARTNER ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU 2019 - 2024

CHCETE JEZDIT JAKO TÝM I VY?

PROACE VERSO PROSPORT

Více na www.autoprosport.cz

Řídil mikrobus, řídí lidi

Vybavuji si, když jsem trénoval v Calgary Flames, že Tampa Bay Lightning v NHL začínali v rozlehlé baseballové aréně Thunderdome. Manažerem byla útočná legenda Phil Esposito, v kádru česká jednička draftu Roman Hamrlík. V přípravě dvakrát nastoupila i kráska v brance Manon Rhéaumeová, skvělý marketingový tah. Po třech dekádách činnosti jsou teď TBL na úplném vrcholu. A Jon Cooper je nejúspěšnějším trenérem NHL současnosti.

TEXT: SLAVOMÍR LENER

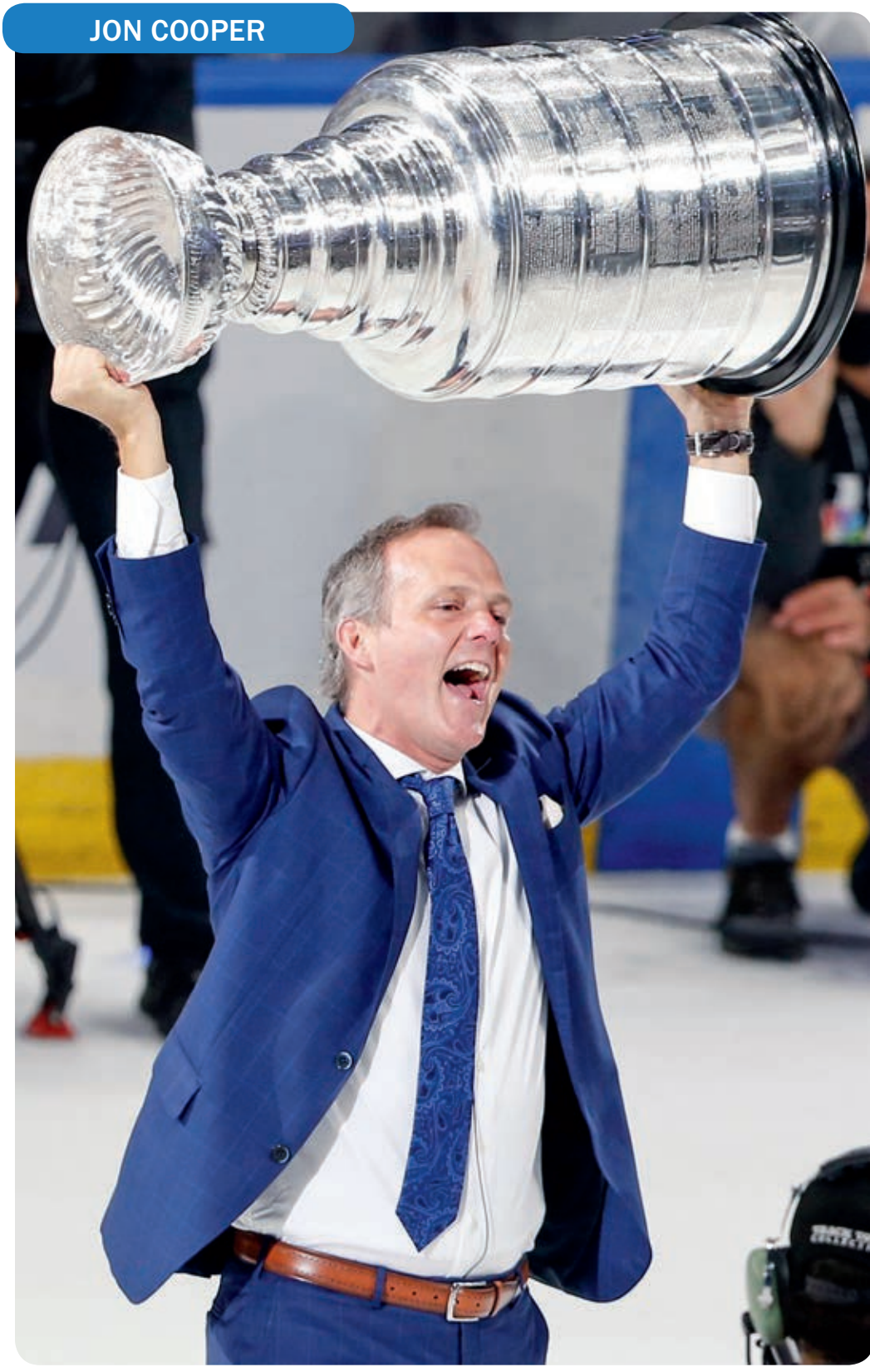

Organizace zaměstnává více než 220 lidí, z toho 50 na pozicích Hockey Operations and Coaching Staff, starajících se denně o perfektní chod týmu, o hráče. Sem patří manažeři, trenéři, specialisté, skauti. GM Steve Yzerman od roku 2010 budoval osm sezon tým a dnes je podle mého úspěch na ledě postaven na perfektním trenérském týmu a na klíčových hráčích: brankář Vasilevskij, obránce Hedman a útočníci Kučerov, Stamkos, Point a Palát.

Steve přivedl i Jona Coopera, hlavního strůjce nynějších úspěchů TBL, chytrého trenéra s výborným přístupem k hráčům, kterým klubu pomohl vystoupat na vrchol hory. Všude, kde byl, získal tituly. Dokázat to je podle mě, na jakékoli úrovni soutěže, ať v juniorech nebo

Jon Cooper (vpravo) v době univerzitních studií

FOTO: PROFIMEDIA.CZ, REUTERS, ARCHIV

dospělých, stejně těžké. Vyhrál v NAHL, USHL, AHL. A to je jeden z hlavních důvodů, proč dostal job i v NHL. Na této úrovni velmi často získávají práci vítězné typy.

Cooper sám kdysi prohlásil, že za trenérským úspěchem je umění porozumět manželce, psí loajalita a zatraceně dobrý brankař. Nově patří do elitní společnosti osmi trenérů NHL, kteří vyhráli Stanley Cup „back-to-back“. Je momentálně nejdéle sloužícím koučem v NHL v jedné organizaci. Bývalý právník, před deseti lety v hokeji téměř neznámý.

Byl univerzitním hráčem lakrosu, pracoval na Wall Street, stal se veřejným právníkem-obhájcem, trénoval skomírající středoškolský hokejový tým v Lansingu nebo Bandity z Texasu, kde jako kouč také maloval led, prodával permanentky a řídil mikrobus na tréninky.

Cooperovy různorodé zkušenosti jsou v šatně aktivem. Nepředstírá, že je něco, čím není. To, co dělá dobře, je vyjadřování a motivace.

Hráči oceňují jeho skvělou komunikaci, často řeší věci laicky, aniž by se to pokoušel podložit přílišnými analýzami. V médiích stojí za týmem, snaží se uvést vše na pravou míru, poplašné zprávy nasměruje na pozitivní vlnu. Samozřejmě ovládá i trenérskou tabuli, umí výborně rozebrat a popsat cvičení, ale hlavně připraví tým na úspěch.

Devadesát procent času věnuje přístupu a myšlení. „Nechci být obklopen partou přikyvovačů. Vždycky jsem si myslel, že jednou z mých největších předností je řízení lidí. Ale teď jsem na tom ještě mnohem lépe, než když jsem přišel do ligy. Díky mým asistentům, managementu a hráčům, se kterými neustále komunikuji, diskutuji, hledám řešení.“

Řídí, učí, deleguje, provokuje, povzbuzuje a povzbuzuje. Dokáže vymáčknout z každého všechno v různých směrech. Dlouhodobě buduje kulturu a chemii. To uměl na všech štacích, kde předtím byl. Kapitán týmu Steven Stamkos o něm řekl: „Jon si je jistý. To zřejmě vždy dokázal přelévat na své týmy. Asi je to důvod, proč se mnoho z nich stalo šampiony, včetně nás samotných. Očekává, že každý v aréně bude dělat svou práci.“

Odpovědnost je obrovská. Od trenérského personálu po hráče a od hráčů k hráčům.

„Ale zároveň chce, aby kluci dělali to, v čem jsou nejlepší, a aby si byli jisti, že to zrealizují,“ dodává Stamkos.

Ještě před dvěma lety tu byli internetoví nájezdníci, kteří volali po Cooperově hlavě. Jon se stal snadným terčem jako člověk bez rodokmenu NHL.

Teď je dvojnásobným držitelem Stanley Cupu. Dvakrát za sebou.

„VYRŮSTÁME SPOLEČNĚ, TRENÉŘI A HRÁČI. MYSLÍM, ŽE VIDÍTE PLODY NAŠÍ PRÁCE.“

SLAVOMÍR LENER

- po boku Ivana Hlinky trenér hokejových olympijských vítězů v Naganu 1998
- v NHL působil šest sezon jako asistent Calgary Flames a Florida Panthers, kouč reprezentačního A-týmu i U20, Sparty, Düsseldorfu, Luley a Linköpingu, kde odkoučoval přes 1000 utkání (2x zlato a 4x bronz)
- působil jako šéftrenér svazu a manažer reprezentace (1x stříbro, 2x bronz)

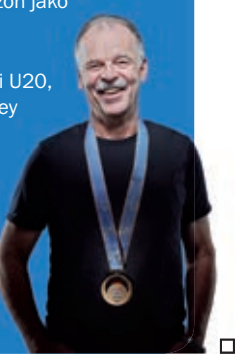

SIMONA KUBOVÁ si vytvořila ve Slávii Chomutov pro svůj sportovní růst nesmírně stabilní prostředí. Před patnácti lety nasměrovala elitní znakařka kariéru k velkým evropským i světovým medailím pod trenérským vedením tatínka Tomáše Baumrta, kterému stojí po boku Jaroslav Jezbera. Na úpatí Krušných hor má svou základnu, do níž přináší i důležité poznatky od trenérů z Dánska, Japonska nebo Ameriky. Náročnost k sobě samé přivedla plavkyni ke třem olympijským účastem.

TEXT: JIŘÍ NIKODÝM

Pod vlivem táty, Japonce i Američana

Plavání a moderní gymnastika

„Na úplné začátky si moc nevzpomínám. Vím, že moje první trenérka plavání měla jedno oko modré a druhé hnědé. Jaká byla a jaké tréninky jsme plavali, to si už nepamatuji. Potom jsem přešla do sportovního družstva pod vedením trenérky Mileny Neumannové, která vede toto družstvo i v současnosti. Když jsem přišla na první trénink, začala mi vysvětlovat a ukazovat na ostatních plavcích techniku všech plaveckých způsobů. Já jsem totiž do plaveckého klubu nechodila tak často, protože jsem k tomu ještě dělala moderní gymnastiku. Na plavání jsem chodila dvakrát až třikrát týdně. Aby mě plavání začalo bavit, o to se nejvíc zasloužil Jaroslav Jezbera. V období puberty mě plavání vůbec nebavilo. Chodila jsem na tréninky znechucená, bylo to hrozné. Chtěla jsem dělat gymnastiku, ale kvůli zádům jsem nemohla. Pamatuji si, že jednou si se mnou Jarda promluvil a řekl mi, že rozhodnutí je na mně, jestli chci plavat, nebo dělat gymnastiku. Už nevím přesně, co mi řekl, ale od té doby mě plavání už nikdy nepřestalo bavit.“

Jaroslav Jezbera

„Je svérázný. Všechno řekne na plnou pusu a nejde pro slovíčka daleko. Víc se zabývá těmi plavci, u kterých vidí, že mají velkou šanci plavat rychle. Je na ně přísnější. Na druhou stranu pro ně udělá maximum, aby se cítili dobře a měli co nejlepší podmínky k tréninku. Plavání je pro něj jeho první dítě. On tím žije. Plavání pro něj znamená všechno a snaží se chomutovský oddíl udržet na co nejvyšší možné úrovni a současně se snaží u plavání udržet co nejvíc dětí. Protože čím víc dětí v oddílu máme, tím víc nás to baví, můžeme se vzájemně hecovat a daří se nám. Chomutovský klub nemá trenéry profesionály, proto je náš trenérský tým sestaven zejména z rodičů a kamarádů. A v tom si myslím, že tkví úspěch našeho oddílu. Většina lidí k tréninku, oddílu a závodům přistupuje dobrovolně, a to je jeden z důvodů, proč je náš oddíl úspěšný. Mají plavání rádi.“

Trenér-táta Tomáš Baumrt

„První moje velká reprezentační soutěž byla v roce 2005 na Evropském olympijském festivalu mládeže. Hned o rok později jsem se kvalifikovala na juniorské mistrovství Evropy. Tam jsem si poprvé uvědomila, že bych chtěla být mezi nejlepšími. Ale v té době jsem ještě tolik neplavala. Měla jsem jen čtyři tréninky týdně. V době, kdy už většina dětí plave dvakrát denně pět dní v týdnu a mají hodně tréninků. Na Mallorce jsem se kvalifikovala do semifinále a zjistila, že pokud chci být ve finále, budu pro to muset udělat o něco víc. Od září 2006 jsme se rozhodla, že začnu chodit na ranní tréninky, které tehdy v Chomutově nebyly. Chodila jsem na ně právě s tátou ještě

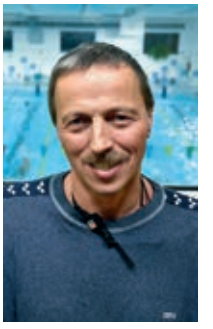
Tomáš Baumrt

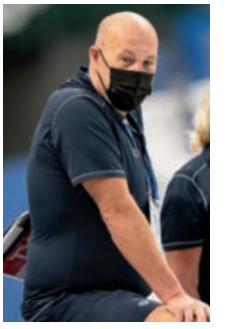
Jaroslav Jezbera

plavkyně
SIMONA KUBOVÁ

Narozena: 24. 8. 1991, za svobodna Baumrtová
Klub: Slávie Chomutov
Největší úspěchy – MS, krátký bazén: bronz 100 m znak (2012). **ME, krátký bazén:** zlato 50 m znak, stříbro 100 m znak a 200 m znak (vše 2013), stříbro štafeta 4x50 m polohově (2012), stříbro štafeta 4x50 m polohově mix (2013), 3x bronz 50 m znak (2010, 2011, 2012), bronz 100 m znak a 200 m znak (oboje 2012). **ME, dlouhý bazén:** bronz 100 m znak (2012). **OH:** 2012 (10. na 100 m a 14. na 200 m znak), 2016 (17. na 100 m znak, 23. na 200 m znak a 36. v polohovém závodě) a 2021 (výsledky po naší uzávěrce). **České rekordy:** na všech znakových tratích, navíc v krátkém bazénu i na tratích 100 a 200 m polohový závod.

FOTO SPORT: PAVEL MAZÁČ

před vyučováním a táta mi při nich psal tréninky. To byl první moment, kdy jsme s tátou začali trénovat.“

Největší tátův přínos

„Já si myslím, že táta má velkou výhodu v tom, že není arogantní a nemyslí si, že spolknul všechnu moudrost světa. Je ochotný se učit od ostatních, což moc českých trenérů neumí, a to byl jeden z hlavních důvodů, proč naše spolupráce vycházela. Já jsem udělala víceméně všecko, co mi řekl. Věděla jsem, že se v tom vyzná, že ho plavání a trénování baví a náš velký společný cíl je uspět. On dřív plaval, měl k plavání vztah. Věděl z triatlonu, kterému se věnoval i závodně, jak má vypadat plavecká technika, a věděl, jak dávkovat tréninky.“

Tátův přístup

„Na mě nikdy hlas z hlediska tréninku nezvýšil. Ale někdy se stane, že když ho děti při tréninku štvou, hlas zvedne. A všichni víme, že když zvedne hlas, tak už je průšvih. Já si myslím, že největší důvod, proč nám vyšla naše trenérská spolupráce 14 let bez konfliktů, nejlépe pojmenoval můj psycholog Michal Šafář. Funguje to proto, že u táty převládá láska ke svému dítěti nad ziskem největších plaveckých úspěchů. Navíc naši mě nikdy nesměřovali k tomu, abych byla nějaká reprezentantka. Chtěli, abych sportovala, aby mě to bavilo, ale neměli vysoké ambice. A to si táta zachoval i přes úspěchy, kterých jsme dosáhli. A proto si myslím, že nám to drží tak dlouho.“

Rozdělení práce dua Baumrt – Jezbera

„Táta píše veškeré tréninky od roku 2008 a Jarda má spíš pozici manažera našeho chomutovského klubu. Má flexibilní pracovní dobu, proto je schopný jezdit na různá soustředění a závody, což si táta jako lékař nemůže moc dovolit. Takže oni se v tomto směru výborně doplňují. Táta napíše trénink a Jarda ho s námi odplave. Táta se s Jardou →

INZERCE

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Jezberou znají strašně dlouho, od svých asi 15 let, protože spolu plavali v oddíle. Ke konfliktům mezi nimi dochází častěji než mezi mnou a tátou. Jarda je spíše negativní člověk a tátu to někdy začíná trochu štvát. Každý si v takových chvílích řekne to své. Táta to nějak přijme, vnitřně si to vyřeší a už tu věc nechá uzavřenou. Jarda naopak potřebuje své problémy nebo nespokojenosti ventilovat. Ale oba jsou pro fungování našeho nejlepšího družstva naprosto nepostradatelní."

Vlastní zásahy do tréninku

„Ono nám to funguje od začátku tak, že táta většinou napíše týdenní program a mně to dá v uvozovkách připomínkovat. Já do toho moc nevstupuji. Spíš, když mě napadne něco, co jsem plavala třeba v Dánsku, že bychom zařadili nějakou konkrétní sérii, tak se ozvu."

Tréninky v Dánsku

„Způsob tréninku není úplně odlišný. U nás v Chomutově jsme trochu specifičtí, že nemáme tolik ranních tréninků jako většina oddílů v Česku. Chodila jsem ráno maximálně čtyřikrát

„JEŠTĚ NEJSEM SCHOPNÁ ÚPLNĚ ŘÍCT, ŽE TOHLE MI NESEDÍ, ŽE SE CÍTÍM UNAVENĚ. A OBČAS JDU PŘES HRANU S TÍM, ŽE TO ZVLÁDNU, ALE PAK TO NEZVLÁDNU."

týdně a ostatní chodí jen dvakrát, což je oproti jiným klubům rozdíl. V Dánsku je obrovský rozdíl v přístupu k tréninku už od dětí. Ranní tréninky mají od 5:45, jezdí na trénink na kole, a opravdu chtějí, což u našich dětí až tolik není. Tréninkové dávky jsme měli plus minus stejné. Děti trenéra uznávají, respektují ho, má autoritu a co on řekne, skutečně udělají. To tady u nás v Česku úplně není."

ISL a japonský trenér

„International Swimming League mi hodně pomohla v tom, že všichni plavci chtěli uspět, závodili mezi sebou v tréninku a něco je motivovalo dopředu. Byla to velká změna. Možná to byl právě japonský trenér. Inteligentní, vtipný, sečtělý a skromný Norimasa Hirai. Nori je prostě osobnost. Je na něm poznat, že plavání hodně rozumí. Japonci k němu vzhlíží. Trénoval a stále i trénuje největší japonské hvězdy, které vozily medaile z olympiád i mistrovství světa jako například Kitajima nebo Hagino. Na to, koho všeho vychoval, si na nic nehraje. Ten přístup mi hodně pomohl a pomohl mi i kolektiv, ve kterém jsem se cítila dobře."

ISL a americký trenér

„David Salo trénuje úplně, úplně jinak, než jsem byla doposud zvyklá, a říkala jsem si, že jestli z jeho tréninků zaplavu dobře, tak budu koukat. U něj se plave víceméně pořád naplno, což byla pro mě velká změna. Já jsem typ, který se potřebuje hodně vyplavávat po náročných sériích. On plaval kraťoučké úseky, ale dvě hodiny naplno. To bylo pro mě hodně nové. Nevím, jestli je to dobře, nebo špatně, ale on je každopádně svůj. Někomu jeho styl tréninku vyhovuje a někomu zase ne. Většina hvězd, které s ním trénují, tak chodí

plavat jen jednou denně a mají šest plaveckých tréninků týdně. Já to chápu, protože si myslím, že se nedá dvakrát denně a desetkrát týdně tréninky tohoto typu zvládnout. Nedovedu si představit, že bych tak plavala třeba půl roku. To bych asi nezvládla, ale jako dvoutýdenní impuls mi to hodně pomohlo."

Využití tréninků David Sala

„Zařadili jsme jen část tréninku několikrát týdně, nikdy ne celý trénink. Na ISL v Budapešti jsem to zvládla, protože v bublině jsem chodila jen trénovat a závodit. V České republice toho ale nejsem v normálním režimu schopná, protože mám i jiné povinnosti a nejsem člověk, který by vydržel jen plavat a závodit. Proto to nešlo v současné době úplně skloubit, ale některé motivy jsme v tréninku zachovali."

Když se nedaří

„Já to řeším s hodně lidmi, ať už je to psycholog, kondiční trenér, táta nebo někdo jiný. Vymýšlíme, jak z toho ven. Děláme krevní testy, hledáme, co dělám jiného, co by mě mohlo rozhazovat a unavovat. Většinou na to přijdeme. Je to ale strašně specifické. Nejde aplikovat v určité době trénink, který jsem plavala třeba před dvěma lety. Každá situace je jiná a řešíme to v týmu. Já mám ještě problém v tom, že nejsem schopná úplně říct, že tohle mi nesedí, že se cítím unaveně. A občas jdu přes hranu s tím, že to zvládnu, ale pak to nezvládnu. Pak se z problému dostávám déle. Často se ale ukáže, že příčinou je psychická únava."

Psycholog Michal Šafář

„S psychologem spolupracuji už od roku 2008, protože jsem byla před závody hodně nervózní. Já si na sebe kladu vždycky vysoké cíle. Když je pak neplním, jsem z toho akorát nešťastná. Měla jsem celkem dva psychology, protože každá spolupráce jednou končí a je potřeba občas něco změnit. Od roku 2015 spolupracuji s Michalem Šafářem. Pomáhá mi lépe zvládat stres a líp se na něj připravit na velkých soutěžích jako jsou olympijské hry, mistrovství světa a Evropy. Snažím se eliminovat různé věci a soustředit se jen na to, na co potřebuji, aby mi ty ostatní nebraly energii."

Sama trenérka a táta vzorem

„Táta mi je velkým vzorem. Svým klidem, vyrovnaností, cílevědomostí a pracovitostí. Být trenérkou jsem si neuměla dříve představit. Protože jsem na sebe velmi přísná, očekávám stoprocentní přístup k tréninku i od ostatních. Protože ale nelze, aby ho všech dvacet plavců mělo, myslela jsem si, že práce trenérky pro mě nikdy nebude. Alespoň ne v tom nejstarším družstvu. Na druhou stranu si myslím, že pro chomutovský klub bych mohla být přínosem, protože se v sestavování tréninků poměrně orientuji a současně mám co říct i k plavecké technice. Ale zatím nejsem nastavená tak, že bych se dokázala srovnat s tím, kdyby děti tréninky flákaly. Hodně by mě to štvalo a především mrzelo. Takže bych spíš byla u mladšího družstva, dělala na technice a psala jim tréninky. To si myslím, že by mě mohlo bavit." □

INZERCE

ITALIA
8

EURO v italském zrcadle

Kam posunulo EURO 2020 fotbal? Vývojové trendy sice určují nejprestižnější klubové soutěže, ale úspěšné reprezentace jdou ve stopách top klubů. Hrají podle jasných týmových principů a součinností platných pro všechny. Včetně největších hvězd. Důležitých poselství však bylo víc. Zobrazíme si je v zrcadle mistrů Evropy z Itálie.

TEXT: PAVEL HARTMAN

FOTO: REUTERS

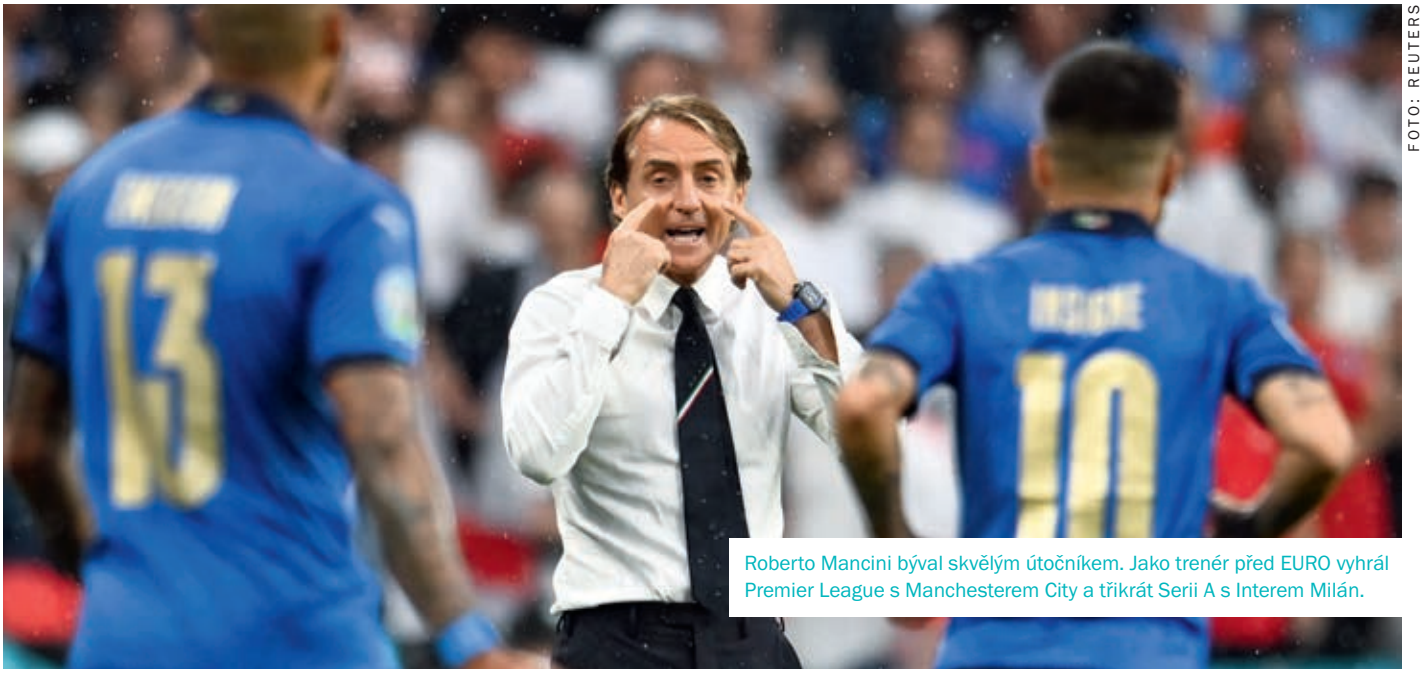

FOTO: REUTERS

Roberto Mancini býval skvělým útočníkem. Jako trenér před EURO vyhrál Premier League s Manchesterem City a třikrát Serii A s Interem Milán.

Třiatřicet zápasů bez porážky. Nejvíc vstřelených gólů. Nejvíc doteků s míčem v soupeřově vápně. Nejvíc vytvořených šancí. Nejefektivnější vysoký presink.

Titul fotbalových vládců Evropy si nezasloužil nikdo jiný než Itálie. Na Apeninském poloostrově nejlépe pochopili, po jakých kolejích letí moderní fotbal. Že největšími hvězdami už nejsou Messi nebo Cristiano Ronaldo, nýbrž fungující tým postavený na správných návycích a principech spolupráce.

Než k tomu definitivně dospěli, spadli ošklivě na ústa.

Trenér Roberto Mancini se ujal squadry azzurry v květnu 2018, 182 dní po totálním fiasku v play off o postup na MS v Rusku. Tehdy Italy zostudili Švédové, kteří po výhře 1:0 a remíze 0:0 rozhodli o tom, že Italové chyběli na světovém šampionátu prvně od roku 1958.

Ale to už byla myšlenková revoluce v plném proudu. Jejímu programovému manifestu vévodila čtyři písmena CARP. Jaký poklad skrývala?

C – construzione, konstruktivní výstavba hry od brankáře.

A – ampiezza, šířka hřiště s vysokým postavením krajních hráčů.

R – rifinutora, kreativní hra v meziprostorech a ve finální třetině hřiště mezi obranou soupeře a zálohou.

P – profundita, hloubka a prostor za obranou.

Stěžejní pilíře italského fotbalového zemětřesení byly propojené se změnou vzdělávání trenérů, změnou metodiky v akademiích a v systematické práci klubů.

Věrozvěsty tohoto proudu se staly mládežnické reprezentace nebo trenéři Maurizio Sarri v Neapoli, Gian Piero Gasperini v Bergamu či Roberto De Zerbi v Sassuolu. Signálů, že renovace catenaccia, letité DNA italského fotbalu založené na hluboké zajištěné obraně a rychlých kontrech se vyplácí, bylo dost.

Italská sedmnáctka se na dvou posledních evropských šampionátech dvakrát zastavila až ve finále. Devatenáctka si zahrála na EURO 2016 a 2018 také o zlato. Dvacítka se prokousala na MS 2017 a 2019 do finále.

V Serii A se maličké Sassuolo zařadilo kombinačním stylem hry s celoplošným presinkem, méně centry a naopak více náběhy za obranu a průnikovými přihrávkami k nejatraktivnějším týmům. Také slouží coby inspirace Pepovi Guardiolovi.

Atalanta Bergamo si útočným fotbalem vysloužila nejen úspěšnou pouť do čtvrtfinále Ligy mistrů, ale i respekt odborníků.

Do prostředí plného nových idejí se vrátil Roberto Mancini, kouč, jenž nasbíral v top ligách víc titulů než všichni jeho trenérští kolegové působící na letošním EURO dohromady. A u národního celku se pustil do inovačního tornáda.

„Od jeho příchodu se všechno změnilo," popsal stoper Leonardo Bonucci. „Je výjimečný v řízení týmu a komunikaci. Přesvědčil nás, že můžeme být ještě silnější, než si myslíme."

„OD TRENÉROVA PŘÍCHODU SE VŠECHNO ZMĚNILO. JE VÝJIMEČNÝ V ŘÍZENÍ TÝMU A KOMUNIKACI. PŘESVĚDČIL NÁS, ŽE MŮŽEME BÝT JEŠTĚ SILNĚJŠÍ, NEŽ SI MYSLÍME."

Leonardo Bonucci

Poukázkou do nominace přestala být zvučnost jména či klubu, ale předpoklady dobře zapadnout do systému hry. Na reprezentačních srazech se to hemžilo novými tvářemi. Od Manciniho startu jich bylo 35.

Mnozí nováčci byli pro zahraničí neznámí, ovšem po EURO už o nich ví celý svět. Spinazzola, Locatelli, Berardi se zařadili k hvězdám evropského svátku fotbalu. Byli vybráni do předem dané týmové herní mozaiky, zapadli do ní a pomohli ji vyšperkovat. Díky tomu pak i oni vynikli a zvýšili svoji cenu.

Mancini měl pro výběr hráčů přesná kritéria. Vymezovala odpovídající cha-

rakter, herní návyky, technické i taktické dovednosti.

Do jeho výběru neměli naději se dostat sobci, kteří by nesdíleli týmová pravidla – ve hře i mimo trávník. Také museli disponovat vášní a chutí se zlepšovat. Prototypem těchto hodnot se stal stoper Giorgio Chiellini. Šestatřicetiletý obránce klame tělem. Vypadá jako bezduchý agresivní bijec, ale jeho inteligence přesahuje běžné fotbalové standardy. Během profesionální kariéry v Juventusu vystudoval ekonomii na univerzitě v Turíně a získal akademický titul. Připomeňme si trend z NHL, v níž rostou počty vysokoškoláků. Zatímco v roce 2003 jich bylo v elitních zámořských hokejových mužstvech 20 procent, v roce 2018 už 32.

Přejděme k vyžadovaným návykům. Tady jsou pro lepší představu některé.

Pohyb v defenzivě i v ofenzivě ve sprintu.

Rychlé přepínání při přechodech z útoku do obrany a naopak.

Dobrá práce s prostorem.

Razantní, střílené přihrávky.

Manipulace s míčem a volba optimálního řešení pod časoprostorovým tlakem.

Manciniho fotbal se na turnaji opíral o stejné principy, které měli nominovaní hráči zažité z každodenního tréninku v klubu. V reprezentaci tedy nedělali něco jiného, než na co byli automaticky navyklí.

Sílu této zásady ilustrovali třeba prvním gólem v utkání základní skupiny se Švýcary v podání dvojice ze Sassuola Domenico Berardi-Manuel Locatelli. Ten nejprve přihrávkou našel spoluhráče za středovou čárou u postranní čáry. Berardi podnikl přímočarý průnik ve sprintu do šestnáctky a přihrál od brankové čáry pod sebe naslepo, protože věděl, že tam automaticky naběhne Locatelli, anebo někdo jiný.

„Takhle to dělají v Sassuolu," připomínal Vincenzo Melidona, někdejší kouč Pescary.

Stejný muž při třetí navštívence do švýcarské brány zase podotkl, že akce byla jako vystřižená z dílny Atalanty Bergamo. „Mužstvo získalo presinkem rychle balon, pak následoval bleskový pas na útočníka Immobileho. Typické pro hru Gasperiniho Atalanty."

Je to vlastně jednoduché: vždycky hrajete tak, jak trénujete a co máte pevně v hlavě zafixované. Kdo se toho udrží, jde vítězstvím naproti. Kdo ne, má smůlu.

Jako například Německo. Fotbalová velmoc, jejíž reprezentace na počátku druhého tisíciletí pod Jürgenem Klinsmannem a Joachimem Löwem diktovala vývoj, doplatila po blamáži na mistrovství světa 2018 i na evropském šampionátu na nerespektování progresivních pravidel.

Kriticky se k tomu vyjádřil Ralf Rangnick, hlavní mozek zázračné výstavby prosperující lipské fotbalové divize pod křídly RB. Po utkání Německa s Anglií konstatoval: „Náš tým vypadal jako nesourodý mix. Byl sestaven takhle jen proto, aby mohli být na hřišti někteří hráči. To však nemohlo vést k vytvoření kompaktního celku."

Rangnickovi vadilo, že spousta hráčů nehrála na pozicích, do kterých jsou obsazováni ve svých klubech. Třeba Joshua Kimmich, jenž za kouče Hansiho Flicka v Bayernu Mnichov většinou působil ve středu zálohy, se ocitl v úloze halvbeka.

„Na úrovni mistrovství Evropy by mělo všech jedenáct hráčů hrát na svém nejlep- →

INZERCE

ším místě, což neplatilo pro německý tým. Kimmich sice byl dříve pravým obráncem, ale vždy v zadní čtyřce. Pravého halvbeka v tříobráncovém systému nikdy předtím nehrál. Kroos a Gündogan jsou ve svých klubech zvyklí mít vedle sebe nebo za sebou opravdovou šestku, která má při získávání míčů vždy nůž mezi zuby. Na EURO nikdo takový ve středu německé zálohy nebyl."

Kouzlo správných návyků pro moderní fotbal fungovalo na EURO napříč zeměmi.

Dejme si pod lupu vyslance Atalanty Bergamo na šampionátu.

Křídla Joakim Maehle (Dánsko) a Robin Gosens (Německo): 3 góly, 2 asistence, 12 vytvořených šancí.

Ofenzivní záložníci Ruslan Malinovskij (Ukrajina) a Matteo Pessina (Itálie): 2 góly, jedna asistence, 12 vytvořených šancí

Střední záložníci Mario Pašalič (Chorvatsko), Remo Freuler (Švýcarsko) a Marten de Roon (Nizozemsko): 1 gól, 1 asistence, 10 vytvořených šancí.

Útočník Alexej Mirančuk (Rusko): 1 gól, 4 vytvořené šance.

Stoper: Rafael Toloi (Itálie): 1 asistence, 4 vytvořené šance.

Anebo šampionátová společnost z RB Lipsko, klubu postaveného na Rangnickových vizích.

Útočníci Emil Forsberg (Švédsko), Yussuf Poulsen (Dánsko), Konrad Laimer (Rakousko) a Dani Olmo (Španělsko): 6 gólů, 4 asistence, 22 vytvořených šancí a 59 získaných míčů.

Záložník Marcel Sabitzer (Rakousko): 5 vyložených šancí, 1 asistence, 26 získaných míčů.

Lipskem prošel také Patrik Schick, český ostrostřelec, jenž ovládl společně s Cristianem Ronaldem tabulku nejlepších kanonýrů EURO. Oba nastřádali 5 tref.

Jde o nezpochybnitelné důkazy, že pozitivní návyky, které nezískáte přes noc, ale systematickým učením a každodenním upevňováním, úspěšně zabírají v různých týmech a státech. V českém týmu to potvrdili hráči Slavie – současní i bývalí v podobě tandemu Coufal-Souček.

Teď blíž ke způsobu hry italské reprezentace, protože byl inspirativní. Dokázal propojit to dobré z catenaccia s progresivním proudem.

Jestliže na EURO 2016 Italové spoléhali na hlubší obranný blok a rychlé protiútoky, nyní přepnuli na celoplošnou aktivitu podpořenou vysokým presinkem a snahou o co nejrychlejší zisk míče po jeho ztrátě.

Před pěti roky se squadra azzurra pod vedením Antonia Conteho vyšplhala na mistrovství v držení míče na 46 %, Manciniho tým měl na nedávném turnaji v průměru míč ve své moci 53 %. Ve finále s Anglií to činilo dokonce 65 %.

Gianluigi Donnarumma. Skvěle chytá, výborně hraje nohama a vysloužil si ocenění pro nejlepšího hráče EURO 2020.

Berme to však jen jako pomocný ukazatel. A s rezervou. Držení míče samo o sobě zápasy a trofeje nevyhrává.

Kdyby tomu tak bylo, konkurenci na letošním EURO by neměli Španělé. Na turnaji měli průměr držení míče 71,9 %. Průměrná délka jedné sekvence přihrávek do přerušení soupeřem trvala dokonce 32,9 vteřin. Tedy více než půl minuty trvalo protivníkům, než se zase dostali k míči.

V semifinálovém duelu s Italy se Španělé dostali na 69 % držení míče. Manciniho mužstvo dokázalo sebrat Španělům míč v průměru až po 22 přihrávkách.

Rozhoduje však efektivita ztělesněná góly a šancemi v ofenzivě a současně bezpečností směrem dozadu. Italové na obou frontách válčili se ctí. Soupeřům nasázeli 13 gólů, což je 1,86 na zápas. Španělům se povedlo totéž, nikdo další se na tuhle kvótu nedostal.

Italové kralovali žebříčku střel, vypustili na šampionátu 128 projektilů (2. Španělsko 111 střel).

Počet brankových šancí na zápas? 5,71. V utkání se Švýcarskem se Italové mohli pochlubit dokonce 13 vypracovanými gólovými příležitostmi.

Squadra azzurra naopak inkasovala v sedmi utkáních jen čtyřikrát, Angličané dokonce pouze dvakrát. Nyní podrobněji, jak se k těmhle číslům propracovali.

Hodně se po šampionátu diskutovalo o výchozím rozestavení. Celkově totiž na mistrovství vzrostl počet vyznavačů tříobráncového systému. Zatímco na EURO 2016 mužstva odehrála v tomto módu 13 % herní doby, tentokrát to dělalo již 40 %. Ostatně Chelsea trenéra Thomase Tuchela dominovala se třemi stopery vzadu poslednímu ročníku Champions League.

Ovšem to vůbec neznamená, že rozestavení se třemi obránci či stopery vzadu je poukázkou k triumfálním vítězstvím.

Modernímu fotbalu vévodí kompaktnost, funkčnost a variabilita. Nikoli to, jestli vsadíte na tři, nebo čtyři obránce. Ideálem je, aby postavení všech hráčů v týmu bylo v každém okamžiku co nejefektivnější vzhledem k míči, k soupeři a ke spoluhráčům. Výměna rolí, ovládání různých rozestavení a přechod mezi nimi i během zápasu se dnes bere za povinnou výbavu těch, kteří chtějí stačit vývoji.

„Situační organizace hry získala význam jako nikdy v historii," tvrdí Verner Lička, prezident Unie českých fotbalových trenérů a také člen analytické skupiny, která pitvala EURO. „Kolem těžiště hry je třeba vytvořit hrozen hráčů. A zároveň musí být součinnost ve všech prostorech, aby nevypadl ze hry žádný hráč. Dánsko díky stoperu Christensenovi během zápasu několikrát, včetně utkání s Českem, přešlo z 3-4-3 na 4-3-3 a zpět."

„POZOR! NIC SE NEDĚJE CHAOTICKY NEBO IMPROVIZOVANĚ, NÝBRŽ PODLE PŘEDEM DOMLUVENÝCH A NACVIČENÝCH MECHANISMŮ."

Pozor! Nic se neděje chaoticky nebo improvizovaně, nýbrž podle předem domluvených a nacvičených mechanismů. Pro ilustraci krátce nahlédněme do herního manuálu italské reprezentace. Při rozehrávce putoval Leonardo Spinazzola (levý krajní obránce či záložník, podle výchozího rozestavení) vysoko nahoru, zatímco levý křídelní útočník Lorenzo Insigne odskakoval dovnitř hřiště. Aby operoval v meziprostorech a mohl být také oporou pro případnou spolupráci se středním útočníkem.

Pravá strana? Bek se držel při rozehrávce naopak víc vzadu, pravé křídlo víc drželo šířku hřiště.

Formace tří středových záložníků fungovala následovně. Jorginho byl klíčovým koordinátorem hry. Ve výstavbě, při přechodu do útoku a do obrany. Skvěle ovládal velmi důležitý prostor před stopery. Perlička: ve finále zkompletoval 95 z 99 přihrávek. Přitom 64 z 66 na anglické polovině hřiště. A měl nejméně ztracených míčů ze všech hráčů na hřišti.

Locatelli, později Marco Verratti, z pozice pravých záložníků dodávali v defenzivě podporu Jorginhovi, zároveň kryli záda Spinazzolovi, když se ocitl na křídle. Ale oba také inteligentně doplňovali ofenzivu.

Levý záložník Nicolo Barella působil ze záložní trojky nejvýš. Byl nejblíž k ruce útočníkům a také byl jedním z hlavních mužů při spouštění vysokého presinku. →

FOTO: REUTERS

INZERCE

PRO SUITE

hudl

Všechna vaše analytická řešení na jediné propojené platformě. Zjednodušte všechny aspekty procesu analýzy výkonu pomocí komplexního řešení Hudl.

Capture Content Analysis Data Distribution

Navštivte hudl.com/go/coach/prosuite
a podívejte se na Pro-Suite v akci

Obránci Chiellini a Bonucci se starali o důsledné vytlačování zadní linie. Aby bylo zachováno úzké hřiště, krátké vzdálenosti mezi hráči, tedy kompaktnost. Také prokázali týmu výraznou službu při rozehrávce. Nebyli jen posunovači přihrávek, ale autory velmi účinných kolmých průnikových či diagonálních přihrávek, které umožnily přesunout míč rychle vpřed i skrz několik řad soupeřů.

V této činnosti se navíc mohli střídat, což zvyšovalo italskou variabilitu. Zatímco ve finále s Anglií měl víc dlouhých pasů Bonucci, v semifinále proti Španělsku zase Chiellini.

Oba italští střední obránci budili před mistrovstvím vzhledem k věku a s ním spojené ubývající lokomoční rychlosti nedůvěru fanoušků, ale nakonec se zařadili k největším hvězdám turnaje a nositelům pokroku. Ukázali, že stopeři budoucnosti musejí umět průnikové přihrávky.

„Dneska se od stoperů vyžaduje aktivní hra. Proto mají přihrávky do útočného pásma na posledních třicet metrů v popisu práce. A chodí i do pokutového území," upozorňuje Verner Lička.

Teď se speciálně zastavíme u Gianluigiho Donnarummy. Nástupce Gigiho Buffona totiž také posunul hranice brankářské role. Že gólmani už nemohou nabídnout jen chytání, ale musí být i libery při zajišťování defenzivy a prvními tvořiteli konstruktivní rozehrávky, se ví už dlouho.

Ovšem Donnarumma to s přispěním trenérů a spoluhráčů posunul o stupeň dál. V čem přesně?

„Při rozehrávce si na sebe pozval soupeře, čímž pomohl uvolnit spoluhráče a vytvořit přečíslení," upozorňoval již v rámci turnaje Václav Kotal, bývalý trenér pražské Sparty a také dlouholetý pečlivý analytik Serie A.

Význam tohoto detailu, kterého si všimne jen málokdo na první pohled, má v éře čím dál víc propracovanějšího celoplošného fotbalu značný efekt. Je to pomůcka, jak elegantně otupit horní napadání protivníka a vyprojektovat kombinační úder do obrany soupeře, která je díky překonání úvodní presinkové vlny otevřenější.

Anebo umožňuje vylákat soupeře z bloku a uvolnit si pole pro konstruktivní rozehrávku. Když brankář provede nákop, aniž by byl atakován, je situace v poli deset na deset. Tedy v procentech padesát na padesát. S Donnarummovou rozehrávkou získává tým výhodu.

Samozřejmě, že tahle inovace nemůže být bezpečně zabudována do hry bez patřičné výbavy a patřičného tréninku. Jde nejen o individuální schopnosti a dovednosti, ale i o týmovou součinnost. Brankář musí vědět, kdo a kam mu v těchto situacích naběhne.

Donnarumma a italské mužstvo tohle naplnili. Dvaadvacetiletý brankář nebyl nadarmo vyhlášen nejlepším hráčem turnaje. A po šampionátu se ne nadarmo stal posilou Paris SG s báječným kontraktem na pět let.

Jeho statistiky jsou mimořádné. Ve 33 utkáních za italský národní tým dosud neobdržel víc než gól na zápas. Na mistrovství kapituloval pouze čtyřikrát, vychytal tři čistá konta. V duelu se Španěly, kde se Italové octili pod nejagresivnějším presinkem soupeře před vlastní šestnáctkou, nabídl mužstvu oporu 44 přihrávkami s úspěšností 86 %. U dlouhých pasů se jeho úspěšnost vyšplhala až na 80 %. Pro zajímavost: Donnarumma ještě nebyl poražen v penaltových rozstřelech, tři vychytal v klubu, dva v reprezentaci na EURO 2020.

2,78

Tolik gólů padalo v průměru na letošním EURO. Před pěti lety to bylo 2,12 na zápas.

Donnarumma je i symbolem omlazovacího trendu. Zatímco v utkání se Švédskem, ve kterém Itálie definitivně přišla o účast na MS 2018, přesáhl věkový průměr mužstva třicet let, kádr na evropském šampionátu byl o necelých 5 let mladší.

Donnarumma debutoval v italské lize v bráně AC Milán v 16 letech a 8 měsících. V Evropské lize prvně chytal v osmnácti a půl, v reprezentačním áčku již v sedmnácti a půl. Ve dvaadvaceti má zlato z mistrovství Evropy včetně ocenění pro nejlepšího hráče turnaje.

Omlazovací kúra je průvodním znakem současné sportovní epochy. Třeba v NHL také postupně klesají věkové průměry týmů. „Mladí rychleji regenerují, lépe se učí novým věcem a chtějí se zlepšovat," objasňoval už před pár roky Ralf Rangnick. Proto jedním z programových principů výstavby RB Salcburk a RB Lipsko bylo nenakupovat posily starší 26 let.

Proud zastánců tohoto pohledu se rozšiřuje.

Španělskou hru na EURO řídil osmnáctiletý záložník Pedri. Barcelona jej koupila v šestnácti z Las Palmas. V druholigovém klubu ho nechala ještě rok sbírat zkušenosti v dospělém fotbale. V sezoně 20/21 se stal plnohodnotnou součástí A-týmu Barcelony. V březnu, tedy tři měsíce před startem EURO, debutoval v dospělých proti Řecku. Na mistrovství Evropy odehrál 629 minut z 630 minut možných. V osmnácti letech patřil ke klíčovým mužům základní jedenáctky. V semifinále s Itálií zkompletoval v základní hrací době všechny přihrávky, ke kterým se dostal.

Za Polsko nastoupil v duelu se Španěly Kacper Kozlowski. Bylo mu 17 let a 246 dní a získal status nejmladšího hráče, který kdy hrál na evropském šampionátu. Jude Bellingham, středopolař Borussie Dortmund, si vybojoval titul nejmladšího Angličana v dějinách EURO. Na MS 2030 mu bude 26 let. V dánském dresu na sebe upoutal pozornost 21letý útočník Mikkel Damsgaard. Nejmladší hráč českého týmu, osmnáctiletý Adam Hložek, odehrál na EURO 76 minut.

Nejen tahle skutečnost budiž pro český fotbal námětem k zamyšlení. Pokrok totiž nikdo nezastaví.

„Bylo období, kdy byl ve fotbale nejnebezpečnější rychlý protiútok. Tak se vymyslel represink a vysoká aktivita nahoře, aby se akce zastavily v zárodku. Teď musíme jít dál," zdůrazňuje Verner Lička. „Z mého pohledu je před námi nejtěžší obor v dějinách fotbalové teorie, a to je hra v útočném pásmu na posledních třiceti metrech proti kompletně soustředěnému obrannému bloku soupeře v osmi, devíti, někdy i deseti hráčích."

Na EURO se to mimo jiné projevilo úbytkem situací jeden na jednoho. „Dnes jsou souboje jeden na jednoho víceméně utíkáním před obráncem. Bloky jsou tak propracované, že i kdybyste obešel jednoho protihráče, hned tam máte druhého a třetího," podotýká Lička. „Neviděli jsme žádný gól stylem, že by vzal někdo míč a probil se sám jako Maradona přes půlku hřiště. Na kudrlinky není čas. První dotek je vždy do volného prostoru."

Je na českém fotbale, aby všechna poselství z evropského šampionátu transformoval do každodenní praxe. □→

Španělé postoupili do semifinále EURO, vystačili si i bez hráčů Realu Madrid

FOTO: REUTERS

INZERCE

NÁRODNÍ SPORTOVNÍ AGENTURA

partneři inline hokeje

STILMAT TRUE hockey JERSEY.CZ AMBICA eSports

člen mezinárodní federace

WORLD SKATE

FOTO: REUTERS

Italským stoperům Leonardu Bonuccimu a Giorgiu Chiellinimu je dohromady 70 let, ale zařadili se k nositelům pokroku. Na snímku s nimi povzbuzuje vlevo Giovanni Di Lorenzo.

OČIMA EXPERTA

JAROSLAV HŘEBÍK, ředitel úseku mládeže AC Sparta Praha, trenér vicemistrů Evropy do 19 let (2011)

Prosazují se jiné typy hráčů než dřív

„Porazila by Chelsea reprezentaci Anglie? Nebo by vyhrála Anglie? Když začínala kvalifikace EURO, tak bych řekl, že by vyhrála Chelsea. Během mistrovství Evropy už bych váhal.

Tenhle šampionát jednoznačně ukázal, že k úspěchu na reprezentační úrovni už nestačí mít kvalitní hráče, musíte mít správně sestavený tým. Sestavený tak, aby podal kvalitní týmový výkon, aby takzvaně ladil.

Asi nejdůležitější je potřeba vybrat hráče, kteří k sobě pasují ve smyslu podobného navyklého způsobu řešení herních situací z klubů. Potvrdilo se, že máte-li vytvořené dobré prostředí v čele s kvalitními odborně vzdělanými lidmi a vyberete typologicky správné hráče s dobrým charakterem, tak se ve správně nastavených podmínkách týmový výkon zlepší i za velmi krátkou dobu.

Vzpomeňte si, jak se zkvalitňoval český basketbalový tým během olympijské kvalifikace v Kanadě. Každý společný trénink a zápas se promítaly pozitivně do jeho herních součinností. Totéž platí o fotbalových národních týmech Itálie, Španělska či Anglie na letošním EURO.

Tyto týmy se zlepšovaly tak, že v jejich hře byly vidět určité důležité součinnosti, které se objevují v klubech. Vítězní Italové třeba bránili systémem 1:9 (1 hráč před míčem, 9 za ním) a vždycky ten jeden hráč před míčem zabraňoval zpětné přihrávce soupeře. Bylo z jejich řeči těla poznat, že to chtějí záměrně udělat. Dělali to naprosto vědomě správně. V podstatě jsme nenašli situaci, kdy by to nějaký hráč vypustil.

Musíme samozřejmě zdůraznit, že výhoda klubů je v tomhle ohledu oproti národním celkům velká.

Protože v klubu máte na sehrání mnohem víc času. V klubu pracujete s poměrem přibližně 1:8. Osm dílů např. týdenního času strávíte tréninkem a jenom jeden díl hrou, respektive výkonem. Z toho vyplývá, že abyste byli úspěšní, musíte v tréninkovém procesu dělat všechno tak, co potom potřebujete dělat v utkání. Učíte se určité návyky, které potom používáte v zápase.

Každý trenér má trochu jinou fotbalovou filosofii a některé návyky, jak řešit fotbalovou situaci, mají u nich i jinou důležitost. Trenér národního týmu by toto vše měl znát, vzít to do úvahy a v krátkém čase, po který má národní tým pohromadě, s tím pracovat. Musí znát, který hráč a jak je schopen se přizpůsobit. Proto jsme často také svědky různých debat, například proč není nominován určitý hráč a podobně.

To, jak je výše popsáno, je také asi důvod, proč italský trenér Roberto Mancini nominoval do kádru i méně známé hráče, třeba ze Sassuola.

Podobně třeba i španělský trenér. Kdo před EURO znal takového Daniho Olma? Ten se postupem času poté zařadil k nejlepším hráčům. Poznámka: Olmo je podobný typ jako Lukáš Provod. V českém fotbale se přitom o Provodově typologii dlouho nevědělo. Jeho způsob hry jsme ještě nedávno nevnímali jako důležitý. Do té doby, dokud neuspěl na mezinárodní úrovni se Slavií. A nyní rezonuje, jak nám na EURO chyběl. Měli bychom se hlouběji zamyslet nad tím, proč jsme k tomu nedospěli dřív.

Podobně tomu bylo u Součka anebo Coufala. Jak dlouho trvalo, než se u nás prosadili? Na těchto příkladech vidíme a současný vývoj fotbalu nám ukazuje, že

se opravdu uplatňují jiné typy hráčů než v minulosti.

Nejlepšími střelci na tomhle mistrovství byli s pěti góly Patrik Schick a Cristiano Ronaldo. Následovali čtyřgóloví Karim Benzema, Emil Forsberg, Romelu Lukaku a Harry Kane. Ale jen poslední se s týmem podíval na turnaji daleko – konkrétně až do finále.

Týmy s ostatními nejlepšími střelci v sestavě nepronikly ani do semifinále. Česko a Belgie se rozloučily ve čtvrtfinále. Francie, Portugalsko a Švédsko ztroskotaly v osmifinále. Přitom měly ve svých řadách nejlepší střelce.

I to je signál ke speciální analýze.

Rozebrat bychom si měli i semifinále mezi Itálií a Španělskem. Proč? Bylo to podle mě nejkvalitnější utkání. Nabídlo skvělý jedno až dvoudotekový fotbal. Perfektně prostorově řešený, i v těžkých situacích. Součinnost hráčů v pohybu s míčem i bez míče byla na úrovni nejlepších klubových týmů. Aktivita a presink byly na vynikající úrovni. Přepínání, herní disciplína, kvalita individuálních činností, z toho si musíme vzít příklad.

Jinak to už dnes ani nejde. Musíte zvládnout rozehrávku i kombinace v těžkých pozicích. Italové i Španělé to zvládali velmi dobře.

Když jsme sledovali španělské, italské nebo třeba i belgické fotbalisty, viděli jsme také, že doopravdy presují sprintem. Před rokem nebo dvěma by tohle ještě nikoho u nás nenapadlo. Ale oni tak presují!

Nebo situace jeden na jednoho. U nás pořád slyšíme, mnohdy i od expertů: ‚To je hráč, který umí perfektně jeden na jednoho.' V semifinále Itálie-Španělsko bylo v prvním poločase jediné obejití v situaci jeden na jednoho, v 15. minutě. A ještě nebylo úplně vertikální, ale trochu do strany. Je to proto, že hráči se zlepšili v kvalitě bránění 1:1 a nechtějí hlavně dopustit přečíslování.

Už před časem jsem zdůrazňoval, že hráč musí pracovat co nejrychleji, i když není pod tlakem. Aby soupeř neměl dostatek času zaujmout výhodnou obrannou pozici. Že by měl dávat prudké přihrávky, přestože si myslí, že stačí méně prudká. V semifinále Itálie-Španělsko byla prudkost přihrávek strašně vysoká.

Změnilo se i pojetí lídra. Lídr není jen ten, který tým táhne na hřišti. Lídr je od toho, aby v týmovém prostředí vytvořil takový přístup k tréninku a ke hře, který bude efektivní a přinese úspěch. To by měl lídr s hlavním koučem vybudovat.

Budete-li mít lídra, který to bude umět na hřišti a bude i charakterově dobrý člověk, je to stejně ještě málo. Musíte mít lídra, který nasměruje i ostatní chytrým způsobem.

Prototypem tohoto lídra je basketbalista Tomáš Satoranský. Psalo se už o tom, jak tým v olympijské kvalifikaci slepil. Že umí basketbal, to všichni víme. Ale je tam víc. Každá slabika jím vyslovená do prostoru je u něj pozitivní a správná. To je moc důležité!

Podobným lídrem, jakým je Satoranský, by mohl být Tomáš Souček. Ale ještě není tak výrazný. Je to dané asi tím, jak se vyvíjel. Pořád byl upozaďovaný. Kdyby dozrál v Satoranského, bylo by to dobré pro fotbal." □

INZERCE

1 otázka / **10** odpovědí

Jaký segment vašeho sportu je nejvíc podceňovaný?

TEXT: MICHAL JEŽDÍK

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

DAVE WOHL

basketbal, bývalý hráč, trenér a GM klubů NBA

„Možná to bude znít jako divná odpověď, ale odpověděl bych tak, že je tím zdraví týmu v průběhu celé sezony. Za svého působení v Lakers, když jsme vstupovali do finále NBA v sezoně 1982/83 proti Philadelphii 76ers, jsme těsně před play off přišli kvůli zlomenině nohy o Jamese Worthyho. Norm Nixon zotavující se z vykloubené klíční kosti odehrál tři zápasy a Bob McAdoo měl natažený hamstring a odehrál pouze dva zápasy. To finále jsme prohráli.

V sezoně 2009/10 s Bostonem jsme měli skvělý start, ale pak si Kevin Garnett zranil koleno, v týmu jsme měli další zranění střídajícího podkošového hráče Leona Poweho a podlehli jsme Orlandu ve druhém kole.

S Clippers jsme se museli s marody poprat téměř každé play off, ať už šlo o Chrise Paula nebo Blakea Griffina, jejichž zranění nás připravila o šanci dosáhnout našeho cíle.

Tudíž podlé mého je zdraví týmu nejpodceňovanější částí. Zdraví si nemůžete naplánovat, nevíte, kdy a jestli vůbec se něco přihodí. Nevíte ani, jak vážně to ovlivní váš tým, dokud se něco nestane, nebo na jakou část vašeho týmu to bude mít vliv (základní pětku nebo lavičku, elitního hráče či náhradníka). Zranění mohou limitovat počet minut, které klíčoví hráči stráví na palubovce spolu nebo kolik zápasů základní pětka začne společně. Může vás zasáhnout na důležitých pozicích nebo jednoho nebo více hráčů s klíčovými dovednostmi (tříbodové střely, skórování, obrana).

Podívejte se na tento ročník. LeBron James a Anthony Davis zmeškali mnoho zápasů Lakers. Kawhi Leonard, Beverley a Ibaka promeškali v Clippers tuto sezonu, Jamal Murray ji nedokončil s Denverem, Donovan Mitchell s Utahem, Kevin Durant, Kyrie Irving a James Harden dlouho marodili u Nets. V Miami řada hráčů kvůli zranění neodehrála všechny zápasy v sezoně. Boston přišel v minulé sezoně o Haywooda.“ →

MARTIN KAFKA

ragby, bývalý metodik svazu a reprezentant, hrál také ve Španělsku, Francii a Japonsku

„Nejvíce podceňované segmenty v českém ragby jsou podle mého názoru dva – vzdělání trenérů a kultura, respektive tzv. ragbyové hodnoty. Nedokážu říci, který z těchto segmentů je více podceňován, ale oba pro mne osobně mají stejnou důležitost. Sport je totiž vysoce konkurenční prostředí, ve kterém se prosadí jen ti nejlepší, rozhoduje jen výkon na hřišti, který navíc musí být opakován týden co týden, den po dni. Jinak vás přeskočí jiní, výkonnější. A právě vzdělání přináší technologickou kvalitu do přípravy sportovce, aby v tomto konkurenčním boji nejen uspěl, ale byl i úspěšný dlouhodobě. V českém ragby se ovšem spíše cení tzv. vysoká škola života a improvizace. Zároveň se sport řídí striktními pravidly, aby se z tohoto prostředí nestala nekontrolovaná džungle a všichni měli stejné soutěžní podmínky. Je to vlastně takový kapitalismus ve své nejčistší a nejspravedlivější formě. Sport je také exkluzivní v tom, jak velmi je inkluzivní. Nezáleží, kdo jste, čím jste, odkud jste, záleží jen na vaší výkonnosti a na tom, jak se chováte. Sport je totiž jedním z nejefektivnějších prostředků, jak formovat osobnost člověka. Fair play existuje jen tehdy, když se dodržují psaná pravidla, ale i ta nepsaná (hodnoty), a to i v situaci, když nejste kontrolován rozhodčím nebo jinou autoritou. V českém ragby se bohužel za ragbyové hodnoty často jen schováváme a rádi posloucháme, jak je náš sport džentlmenský. Pravý džentlmen se za nic neschovává, pravý džentlmen hodnoty žije.“

FILIP ŠUMAN

florbal, místopředseda ČOV a viceprezident IFF

„Nejpodceňovanějším segmentem je nejen ve florbale, ale také ve všech ostatních sportech vyrovnanost. Vyrovnanost ve dvou významech. V prvním, aby se každý sport, každý klub a vlastně i každý trenér snažil vyrovnaně rozvíjet všechny oblasti. Častou chybou je podceňování vlastních slabin a soustředění se jen na některé oblasti. V druhém významu myslím vyrovnané soutěže. Sportovní soutěže jsou zajímavé jedině, pokud dopředu nevíte, jak vše dopadne. Lídry potřebujete, ale pokud o parník utíkají všem ostatním, pak vám to nepomůže. Ne náhodou jsou nejúspěšnější soutěže světa postaveny na úsilí být co nejvyrovnanější a snaží se podporovat ty, kteří zrovna nejsou v kondici.“

SLAVOMÍR LENER

lední hokej, manažer rozvoje Českého hokeje

„V ledním hokeji vidím dvě důležité věci, které jsou podceňované. První je propojení školy s hokejem v žácích a dorostu. Některé děti ani hokej hrát nezačnou nebo skončí kvůli velkému časovému vytížení rodičů. Na střední škole přistupuje problém nadměrných školních povinností a k tomu často i ztráty kontaktu s rodinou. Mnoho talentů postupně ‚zhasíná‘. Zde nám svět utíká. Druhou je promyšlené začlenění nejtalentovanějších juniorů do extraligy dospělých. Být k nim náročný, tvrdí v tréninku, ale ti nejlepší musí dostat šanci a roli v utkání. Tudy vede jedna z cest do reprezentace a NHL. Příkladem je Martin Nečas, hrající za Carolina Hurricanes. Obětavé zapojení rodičů, kvalitní žákovský trénink, dostatek utkání, mnoho extra tréninků na ledě, jen nezbytné cestování, ostatní sportovní hry. Ještě v dorostu hrál ve svém klubu ve Žďáru nad Sázavou, pak přešel do Komety Brno, v A-týmu ho pak podrželi. Hrál v lajně s nejlepšími hráči, v klíčových pozicích i fázích zápasu. Podobným modelem prošli i další současní hráči v NHL, např. Tomáš Hertl ve Slavii (nyní San Jose Sharks) nebo David Pastrňák ve Švédsku (nyní Boston Bruins). V A-týmu jim trenéři hodně věřili a pomohli. Pokud se tak neděje, hráči odchází do zahraničí, nebo ztrácí motivaci.“

MICHAL BARDA

házená, bývalý reprezentant, trenér a olympionik

„Nejvíce podceňovaný a nejnebezpečnější segment současného sportu jsou nájezdy jednotlivých i organizovaných ničitelů sportovních hodnot. Rasistická hnutí evokující, že životy jedné barvy mají větší hodnotu než jiné, že exotická genderová identita jednotlivce má právo rozbít po staletí budovaná sportovní pravidla, tradice i komunitu. Za oceánem už tyto myšlenky rozvrací univerzitní sport a jako pandemie se začínají šířit i do zbytku světa. Nejnovějším pokusem je snaha, aby MOV na olympiádě povolil reklamu, politické a rasové demonstrace a propagandu. Vždycky jsou za tím peníze a politika, převlečené do mediálně chytlavých barev předstíraného bezpráví. Děkuji, nechci – už jsem to kdysi zažil! Jediné právo ve sportu by mělo být právo za rovných podmínek a v soutěži plné respektu zvítězit!“

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

ONDREJ SINGER

fotbal, bývalý trenér VSŽ, VSS/ZŤS Košice nebo Austrie Vídeň

„Základním problémem je nezájem státu, protože vláda (Slovenské republiky) věnuje sportu o mnoho méně pozornosti a peněz než ostatním složkám národního hospodářství. S tím souvisí i nedostatek hřišť a jiných zařízení (prostory, haly, materiální zabezpečení činnosti apod.) pro sportování, nedostatečné odměňování mládežnických trenérů, změna způsobu života v celé společnosti a v rodině (méně pohybu, více sedavého zaměstnání). Také se snížila úroveň školní tělesné výchovy, která by měla zabezpečit všeobecnou tělesnou zdatnost a základní přípravu na sport. Všechno spolu souvisí a výsledkem je, že se procentuálně méně dětí a tím i celkově obyvatelstva věnuje sportu, a logicky i snižování celkové pohybové úrovně populace.“

PŘEMYSL PANUŠKA

veslování, metodik ČVS, dříve 15 let hlavní trenér reprezentace ČR a 4 roky reprezentace Německa

„Ve sportovní přípravě veslaře dochází k chybám již při vlastní orientaci sportovního programu rozvíjejícího se dítěte. Trénink je od útlého věku zaměřen na výkon a vítězství, a ne na samotný proces rozvoje talentu. Trenér podléhá zároveň i tlaku okolí. Principem musí být postupný a systematický vývoj sportovního talentu vytvářející základy pro pozdější trénink. Jde nám o všestranné zaměření se na všechny pohybové schopnosti, učíme děti širokému spektru různých dovedností. Vycházíme hlavně z gymnastiky, plavání a atletiky, zařazujeme získávání herní dovednosti. Absenci ‚principu všestrannosti‘ v počáteční fázi nelze již plně napravit, sportovec nedosáhne optimálního rozvoje svých genetických předpokladů. Sport má přece bezpochyby široký rozměr a význam i v případě, že nedosahujeme, nebo nemůžeme dosáhnout vrcholové výkonnosti.“

JAROSLAV KORČÁK

softball, hlavní trenér mužské reprezentace

„Jednoznačně časování. Časování je v softballu klíčové ve všech dovednostech, přesto se mu věnuje propastně málo času. U pálkařů má významný vliv na to, zda pálkař trefí míč tvrdě na natažených rukách, či slabě s pokrčenýma rukama. V obraně je chytání míčů z velké části o tom, jak se dostat do dobré pozice pro chyt ve správný čas. U nadhazovačů je timing jednotlivých segmentů těla klíčový pro generování rychlosti. Byl bych rád, kdyby se o časování v softballu více mluvilo a věnovali jsme mu více pozornosti. Talentovaní hráči jej mají přirozeněji, ale lze jej učit.“

MICHAEL GRIFFIN

baseball, hlavní trenér české reprezentace mužů

„Nejvíce podceňovaná část našeho sportu je mentální příprava a celkově přístup před zápasem. Během hry totiž dochází k mnoha různým situacím a k dlouhodobému úspěchu je potřeba mít velký přehled. Neexistuje mnoho herních situací, které by šly přesně podle vašeho plánu. Důležité je snažit se rozklíčovat různé vzorce a tendence, předvídat výsledky, snažit se vyčíst strategii - a podle toho se rozhodovat. Zároveň je ale důležité přemýšlení nepřeceňovat, ať se pak člověk nechová nesportovně nebo není příliš pasivní, co se týče reakcí.“

GREG GAULTIER

squash, profesionální hráč, Francouz bydlící v Praze, Squash club Strahov, bývalá světová jednička, mistr světa z roku 2015, 3x vítěz British Open, 2x US Open, 1x Qatar Classic

„Mnoho lidí se zaměřuje jako na svoji prioritu na fitness (na kondiční stránku), sekundárně na technické prvky. Myslím, že když mluvíme o squashi, soustředíme se vždy především na fyzickou náročnost tohoto sportu. Někteří sportovci mají tendenci pracovat více na fyzické stránce, aby se cítili jistější a lepší. Věřím ale, že pokud jste na tom technicky a takticky skvěle, dokážete dobře číst hru, to jsou priority spíše než to, abyste chtěli být více fit a zapomněli na hru jako takovou. Vidím to hodně na hráčích, kteří hrají na nižší úrovni. Když se jich zeptám, proč prohráli, jako důvod zmiňují nedostatečnou fyzičku, aniž by vzali v potaz svoji techniku a taktiku. A když se jich zeptám, jak se cítí, obvykle nejdříve mluví o fitness (o kondici), nikoliv o technice nebo dosažení svých cílů.“ □

Ukazuje se, že českému veslování mohou navzdory systému SCM unikat talenty, kterých pochopitelně není nikdy dost. ČVS tedy před nedávnem připravil projekt Talent ID, zaměřený na hledání vhodných somatotypů veslařů, kteří dosud unikali pozornosti, a jejich systematickou přípravu. Projektu se v roli koordinátora ujal nedávný úspěšný reprezentant v disciplínách lehkých vah **JIŘÍ KOPÁČ**.

TEXT: JIŘÍ NIKODÝM

Veslaři sází na projekt Talent ID

Vznik projektu, hlavní myšlenky, cíl

„Program Talent ID je projektem Českého veslařského svazu, doslova znamená identifikaci sportovního talentu ve veslování. Hlavním cílem projektu je správný výběr vhodných somatotypů a dále nastavit jejich systematickou výchovu směřující k tomu, aby byli připraveni uspět v seniorských kategoriích v olympijských disciplínách. Projekt Talent ID by měl pomoct vychovat talentované veslaře do té míry, aby byli schopni trénovat a závodit na vrcholové úrovni v dospělých kategoriích v resortních sportovních centrech. Bez zapálení, motivace a chuti se zlepšovat bohužel ani největší talent nestačí. Talent ID vznikal na konci roku 2019 a naplno se rozběhl loni, kdy jsem se také stal jeho hlavním koordinátorem. Začali jsme analýzou výsledků v juniorských a seniorských kategoriích. Zatímco v juniorských kategoriích máme dlouhodobě výborné výsledky, v seniorských kategoriích, až na výjimky, značně zaostáváme za konkurencí. Z toho vyplývá hlavní cíl projektu Talent ID – komplexní výchova, s perspektivou úspěchu v seniorských kategoriích olympijského programu. V zahraničí již delší dobu podobné programy běží. Ale v těchto zemích jde o projekty zaměřené na víc sportů, nejen na veslování.“

K projektu po vlastní závodní kariéře

„Za svou více než 25letou veslařskou kariéru, z toho 20 let v reprezentaci, jsem si veslování doslova zamiloval. Proto jsem byl velice rád, když mě oslovil předseda svazu Dušan Macháček, který mi pozici hlavního koordinátora nově vznikajícího projektu nabídl. Bylo to na konci veslařské sezony 2019, kdy jsem po 5. místě na MS - z mého pohledu nešťastném, byl jsem totiž nejblíž k medaili z MS - ještě končit kariéru nechtěl a bylo to pro mě v tu chvíli nepředstavitelné. I přesto, že jsem se v průběhu veslařské kariéry na roli veslařského kouče průběžně připravoval. Vystudoval jsem trenérskou licenci A a účastnil se přednášek tematicky zaměřených na trenérství. Nabídku jsem si dlouho rozmýšlel. Nebýt Ondry Synka, měl bych rozmýšlení o hodně těžší. Několikrát jsem s ním všechno probíral, a když mě ujišťoval, že se na tuto pozici hodím, nabídku jsem přijal.“

Koordinátor

„I když jsem v klubu ještě netrénoval, dovolím si tvrdit, že náplň hlavního koordinátora projektu je oproti práci trenéra v klubu či reprezentaci velice odlišná. A to hned z několika důvodů. Nemám nikde pevné zázemí. Členů projektu Talent ID je přes třicet a jsou z celé republiky. Nemám s nimi denní kontakt, všichni mají své vlastní osobní trenéry. Členové jsou dost odlišně technicky i fyzicky vybavení. Snažím se o přidanou hodnotu.“

FOTO: DETLEV SEYB

Pátí doveslovali Jan Hájek a Jiří Kopáč na MS 2019 v Linci

FOTO: PETR HUSER

JIŘÍ KOPÁČ

Narozen: 23. 2. 1982
Pozice: bývalý veslař (lehké váhy), od loňska koordinátor projektu Talent ID
Největší úspěchy v kariéře – OH: čtyřka bez kormidelníka 11. (2012) a 12. místo (2016). **MS**: párová čtyřka 4. místo (2008), dvojka bez kormidelníka 4. místo (2014), párová čtyřka 6. místo (2018), dvojka bez kormidelníka 5. místo (2019). **ME**: čtyřka bez kormidelníka 2x stříbro (2011 a 2013) a bronz (2008)

Konkrétní kroky

„V bodech uvedu několik konkrétních případů, které loni dobře fungovaly, a rád bych na ně v letošním roce navázal: analýzy ANP (i v loděnicích disponuji laktátoměrem), měření VO2max (CASRI), analýza jídelníčku, analýza došlapu při běhu (vhodný výběr bot), případně speciálních vložek do nich. Realizovali jsme konzultace se specialisty na rozvoj silových schopností spojený s nácvikem správného provedení základních cviků v posilovně s instruktáží od kondičního trenéra Davida Kotrče. Proběhly konzultace s mentálním koučem, kdy jsme pod vedením Mgr. Kamila Poláka, který je expertem v oblasti zvyšování psychické odolnosti a psychofyzických cvičení, absolvovali úvod do mentálního tréninku. Měli jsme k dispozici také trenéra na atletiku i plavání a specialisty na kompenzační cvičení. Pod vedením Mgr. Evy Bínové (fyziofitness trenérka z CPM Pavla Koláře) jsme zrealizovali kompenzační posilování DNS metodou zaměřenou na dýchání do oblasti spodního břicha, s důrazem na držení správné pozice rovných zad. Na dalších srazech probíhal pod vedením Mgr. Oldy Chramosty (fyziofitness trenér z CPM Pavla Koláře), který několik let vede i Ondru Synka, nácvik veslařské techniky. DNS metodou zaměřenou na aktivizaci a funkčnost svalových partií potřebných ke správnému provedení veslařského záběru. Dále jsme pro trénink zaměřený na složitější technické a koordinační cvičení využívali párový veslařský bazén v loděnici VK Smíchov. Dochází ke konzultacím komplexního tréninkového plánu (nejen se mnou, ale i s metodikem ČVS a jinými zkušenými trenéry). Strečink a kompenzační cvičení vedla Bc. Radka Šindílková, Dis.
Máme také možnost dostávat veslařské tréninkové oblečení. Pro členy programu Talent ID bylo vytvořeno ve spolupráci s designérkou Zuzanou Bahulovou, která pracuje pro elitní světové sportovce a navrhuje i olympijské dresy. Taky zajišťujeme iontové nápoje. Možné jsou přímo na trénincích osobní konzultace se mnou nebo s Lukášem Helešicem, který se do programu Talent ID letos zapojil. Můžeme chodit na člun, do posádek veslovat, zúčastňovat se výběhů, sledovat trénink v posilovně i na Conceptu2 a také zajišťovat zapůjčení trenažérů domů, což je v této době obzvlášť aktuální.“

Očekávání

„Očekávání jsou veliká. Ale s přihlédnutím k současným dlouhodobým výsledkům →

FOTO: REUTERS

„OČEKÁVÁM, ŽE SE NÁM PODAŘÍ ZA PÁR LET PŘIPRAVIT REPREZENTANTY DOSPĚLÝCH KATEGORIÍ S VHODNÝM TĚLESNÝM SOMATOTYPEM I VHODNÝMI FUNKČNÍMI SCHOPNOSTMI.“

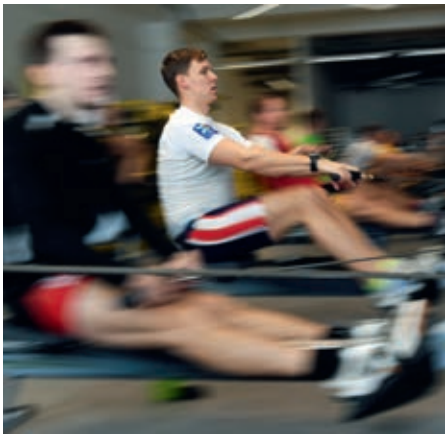

FOTO SPORT: MICHAL BERÁNEK

v seniorské kategorii to bude běh na dlouhou trať, i když pevně věřím, že s úspěšným koncem. Očekávám, že soustavnou a systematickou prací s individuálním odborným přístupem se nám podaří za pár let připravit reprezentanty dospělých kategorií s vhodným tělesným somatotypem i vhodnými funkčními schopnostmi, kteří budou konkurenceschopní na mezinárodních soutěžích, jako je ME, MS a OH. Jdeme cestou dlouhodobého rozvoje, kterou vnímám jako nejvhodnější variantu dlouhodobé motivovanosti, aby závodníci nekončili po úspěšném výsledku v juniorských kategoriích. Jít po správné cestě za svým cílem. Tuto cestu beru jako správný cíl! Po rozjetí programu bych do něho rád, a tím pádem k veslování, přilákal další vhodné adepty ze škol i jiných sportů. Z dlouhodobého hlediska máme snahu rozšířit základnu reprezentace v dospělých kategoriích, jít cestou dlouhodobého rozvoje, systematicky a soustavně.“

Vnitřní pocit

„Tato práce mě velmi naplňuje! Snažím se realizovat myšlenku, abych byl přidanou hodnotou k osobním trenérům, aby závodníci měli kvalitní péči z hlediska dlouhodobého rozvoje s individuálním přístupem. Práce hlavního koordinátora projektu mi dává smysl, něco podobného jsme v českém veslování zatím neměli. Těší mě, když mohu pomoci ke kvalitnímu rozvoji, zorganizovat společné srazy a soustředění, kdykoli odpovědět na dotaz, zařídit odborné vyšetření, odborníky na danou problematiku a podobně.“

Spolupráce s osobními trenéry

„Spolupráce s osobními trenéry sportovců je velmi rozdílná, ale celkově má zlepšující se tendenci. I veslaři reagují na možnost spolupráce rozdílně, ne všichni v ní hned od začátku vidí smysl. Komunikace a propojování poznatků se zlepšuje, někteří dělají opravdu znatelné pokroky. Mrzí mě, že u některých převládá neochota navázat bližší spolupráci. Ale věřím, že individuálním přístupem a kvalitní a systematickou prací přesvědčím i zbývající trenéry a jejich svěřence, že program Talent ID může mít pozitivní přínos. Až na výjimky se nám však daří hlavní vize programu Talent ID naplňovat.“ □

WWW.CESKODRIBLUJE.CZ

211 ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA MINISTERSTVA VNITRA ČR
Tipsport
STRABAG TEAMS WORK.
SKUPINA ČEZ

ČESKO DRIBLUJE!

MISTROVSTVÍ EVROPY V BASKETBALE MUŽŮ

O2 ARENA PRAHA | 2. – 8. 9. 2022

NA CO MYSLÍM, KDYŽ BĚŽÍM…

Under Pressure

Neexistuje žádný dokonalý recept na trénink, který připraví sportovce a tým na možný obrat v zápase, jen opakování, diskomfort a umění riskovat. Ve sportovní přípravě je odvěkou otázkou, jak se na zátěžové situace adaptovat. Když trénujete, je těžké jet na plný výkon, protože nechcete zranit své hráče. Ale pak je těžké připravit se na zátěžové situace, když na plný výkon v tréninku nepracujete.

TEXT: MICHAL JEŽDÍK

Tato otázka zaznívá na mnoha konferencích, trápí sportovní úseky klubů a je noční můrou trenérů. Byla položena i Danu Quinnovi, bývalému hlavnímu trenérovi Atlanta Falcons, a Dallasu Eakinsovi, hlavnímu trenérovi Anaheim Ducks, na setkání Leaders, jehož tématem byla příprava týmu na nejvyšší úrovni. Oba se shodují, že součástí každého tréninku by mělo být atakovat hráče určitým typem zátěžových situací, v přípravě na sezonu i během ní.

Dan Quinn k tomu dodává: „Pokud tyto situace navozujete v každém tréninku, stane se tlak a odolnost na něj nedílnou součástí toho, co děláte, je to součást přirozeného prostředí."

O zátěžových situacích, jak je trénovat a jak se v nich chovat, mluvil Quinn také se svými přáteli v americké armádě a pokračoval: „Doporučili mi, abych dal lídrovi v těchto zátěžových situacích jinou roli, nenechal ho řídit tým a některé situace v tréninku. Do role lídra dát někoho jiného, aby si se zátěžovou situací v utkání jako lídr poradil, kdo by převzal otěže, někoho, kdo v takové situaci již byl, ale v jiné roli. Uvidíme, jak zareaguje."

„Je to trénink, trénink, trénink," říká Eakins. „Nechci opakovat to, co řekl Dan, ale jedna věc, kterou jsme zjistili - a takovým způsobem trénujeme i proto, abychom všechny udrželi ve střehu - je, že situaci kdykoliv během tréninku ‚občerstvíme'. Například se věnujeme pokrytí obranné zóny a já zničehonic zapískám na píšťalku a řeknu, že hrajeme přesilovku. Nebo zapískám a řeknu OK, šest na pět, zrovna odvolali z branky brankáře. Nastane šílený frmol, protože tato situace nebyla na seznamu našeho tréninku."

Hokejisté Anaheimu před tréninkem vědí, co je jeho náplní a jaké jsou hlavní cíle. Trenéři se snaží, aby byl trénink pestrý a kompetitivní. Někdy ale trenéři program cíleně změní, aniž by to hráčům dali dopředu vědět. „Někdy naši trenéři vědí, co bude následovat, někdy ne, překvapím i je," vysvětluje Eakins. „Díky tomu máme vítěze a poraženého, a to se mi velmi líbí. Takto se to snažíme dělat a trénovat. Co nejvíce napodobit zápasové situace, ale samozřejmě si uvědomujeme, že sebelepší simulace nebude stoprocentně odpovídat zápasové realitě."

Quinn souhlasí s tím, že je třeba mít na tréninku vítěze a poražené. Zařazuje tyto situace až v momentě, kdy jsou hráči unavení, nebo když dochází k poklesu intenzity. „Nemůžete to praktikovat po celou dobu tréninku, ale musíte je mít jako součást tréninkového programu, připravené pro části, ve kterých budou mít největší dopad na adaptaci na stres," dodává.

Oba zdůraznili, že zátěžové okamžiky často závisí na čase. Pro Dallase je to například poslední část třetiny, kdy chcete strhnout výhru na svou stranu. I proto doporučují, aby nedílnou součástí každého týmového tréninku byla časomíra. Hráči si musí zvykat na trénování s hodinami, sledovat, jak plyne čas a jak s ním pracovat, z pohledu útoku i obrany. Musí opakovaně procházet těmito okamžiky, aby viděli a zažili, jaké kombinace a kdy je zvolit a jak je přesně načasovat. To musíte trénovat znovu a znovu.

Opakování je matka moudrosti, říká se. Ve sportu to platí dvojnásob. Zařazovat

MICHAL JEŽDÍK

• Vedoucí sportovně metodického úseku České basketbalové federace, člen VV ČOV. Bývalý basketbalový reprezentant, trenér národního mužstva mužů a U20, Sparty, Prostějova, Nymburka. Byl členem realizačního týmu NBA Detroit Pistons v letních ligách. Opakovaně absolvoval Euroleague Basketball Institut. Certifikovaný lektor ČOV.

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

tyto zátěžové momenty více než jednou, dvakrát, pořád dokola, dokud se v těchto situacích hráči necítí komfortně. Pak musíte zařadit jinou činnost s vyšším tlakem. To je důležité. Proto je nezbytné mít i v tréninku vítěze a poražené. Vytváření vítězů a poražených v tréninku je spojeno s pojmem ‚bezpečná nejistota' nebo psychologická bezpečnost.

Tomuto tématu se v roce 2018 podrobně věnoval David Jones, bývalý vedoucí úseku hráčského rozvoje ragbyového klubu Saracens, na setkání Leaders: Human Performance Summit. „Se slovy bezpečný a bezpečnost musíme zacházet opatrně, protože představují úroveň pohodlí a útulnosti, a to není to, čím by měla ve sportu být," řekl Jones. „Bezpečnost by měla spočívat v tom, že možná se nám to nepodaří, možná se nebudeme mít rádi, ale zůstaneme v jedné místnosti, dokud toho nedosáhneme. Nechcete, aby to bylo přespříliš bezpečné, a ani nedosažitelné. Je těžké mezi tím najít rovnováhu. Jaká je správná míra náročnosti a podpory, je věčný problém."

Jak správné rovnováhy dosáhnout? Mentální koučka Véronique Richardová, jež spolupracovala se Cirque du Soleil a mnoha různými sportovními organizacemi, preferuje kultivaci prostředí „přátelského risku" před psychologickou bezpečností: „Riziko musí být součástí vašeho prostředí." Je přesvědčena, že pokud takové podmínky vytvoříme v přípravě, dovednosti sportovců, umělců i performerů, s nimiž pracuje, se lépe rozvíjejí.

Jak takové prostředí „přátelského risku" vytvoříme? Richardová uplatňuje přístup založený na teorii dynamického systému, který se vyznačuje vytvářením chaosu v systému, ať už je to motorický, percepční či psychologický systém. Přivedete lidi k práci ve dvou zónách stability, které se říká meta-stabilní region. Díky práci v tomto nepořádku lidé ve skutečnosti zvyšují svůj repertoár myšlenek a akcí, což přispívá ke kreativitě.

Richardová zároveň obhajuje nelineární pedagogický přístup, který k rozvoji získávání dovedností využívá konstrukci úkolů a prostředí. Jak to vypadá? Zde je její odpověď: „Nejprve se sportovce zeptám: ‚Vyhýbáš se řešení situace proto, že máš nedostatek dovedností, nebo proto, že se cítíš nekomfortně, že je nemáš?' Existuje celá řada věcí, které kvůli diskomfortu neděláme. Příčiny mohou být v technice, taktice, psychologické, emocionální, osobní, roli hraje i ego. Pak je vaší rolí lídra najít správné podněty, které lidi přivedou k prozkoumání diskomfortu a následně k práci v této zóně. A pokud to zvládnete úspěšně, ve skutečnosti rozšíříte jejich komfortní zónu."

Eakins se přiklání k tomu, aby si hráči potenciální zátěžové situace v utkáních představili: „Hodně o tom s hráči mluvíme. Nabádáme je, aby si tyto situace přehrávali ve své hlavě. Je 30 vteřin do konce zápasu, brankář je z branky venku, hrajeme v přečíslení, máme tři kombinace, které máme rádi a jsou úspěšné. Vybízím je, aby si jimi imaginárně prošli, uvědomili si podporu diváků a výzvu, která je před nimi. Jedná se o určitý druh mentálního opakování."

Stejné či podobné situace, které předpokládáme, že nastanou v utkání, se zařazují do tréninku. V každém sportu se jedná o trošku jiné fragmenty. Například ve fotbale, házené či hokeji, když dostanete branku v závěru utkání, nebo v basketbale koš, kterým se soupeř těsně před koncem dostal do vedení. Ozývá se píšťalka či klakson, gól nebo koš platí. Právě jsme mentálně dole, co to děláme? Cíl je pro všechny stejný. Zvýšit zátěžovou odolnost. □

S JIŘÍM KEJVALEM 25. DÍL

Olympijské kontroverze

Kolem Českého olympijského výboru bylo v posledním roce dost rozruchu, ale protože tento rozhovor byl realizován před odletem výpravy na OH, nereaguje na případ pozitivně testovaných českých sportovců. Dialog se věnuje některým kontroverzím z minulosti, na něž reaguje Jiří Kejval, předseda ČOV. V duchu starých olympijských idejí podporuje i kalokagathii, tedy stránku duchovní. Se svými společníky je zakladatelem nadace Prostor, která finančně podporuje architekturu, interiéry a design. Aktivně se zajímá o výtvarné umění. Přispívá na vážnou hudbu a samozřejmě na sport. Podporuje veslařský klub, jehož je sám členem.

TEXT: ZDENĚK HANÍK

JIŘÍ KEJVAL

- předseda Českého olympijského výboru, bývalý místopředseda ČOV pro ekonomiku a marketing
- bývalý špičkový veslař, mnohonásobný mistr republiky

ZDENĚK HANÍK: „Naše první zastavení bude u nástupového oblečení do Tokia – zkus mi říct genezi a tvůj pohled na ten rozruch kolem kolekce.“

JIŘÍ KEJVAL: „Reakce, pochvalné i negativní, jsem si studoval. Negativní pramení spíše od těch lidí, kteří měli pocit, že by to měli dělat oni, a nebyli vybráni a vadí jim to.“

ZH: „Možná by to chtělo vysvětlit, k čemu nástupové oblečení je.“

JK: „Sportovci ho většinou vezmou jednou za život na nástup. Nastupuje 206 zemí, které se účastní olympiády. Každá země má místo na slunci asi 10 až 15 vteřin, a to jsou pohledy kamer, kde musí zabodovat.“

ZH: „Pokud vím, nejvíc jsme zabodovali v Londýně s holínkami.“

JK: „No právě. Druhý den po nástupu se ve Washington Post, New York Times, Le Monde objeví výběr pěti, sedmi, maximálně deseti států, které svou kolekcí zaujaly. Jsou i specializované časopisy, které se tomu odborně věnují. Nám se již dvakrát podařilo do tohoto výběru dostat. Poprvé jsme zaujali svět ve Vancouveru v roce 2010, podruhé s holínkami v roce 2012. Měli jsme i určité ohlasy v Soči. Vždycky se tam dostane Amerika, protože je velká a dělají to tam tradičně Ralph Lauren. Ale aby se tam dostal stát, jako je Česko, tak to chce nápad.“

ZH: „Nápady chtějí odvahu, to dává smysl.“

JK: „Pokud v Londýně přijdeme s holínkami, jako že tam bude pršet, tak to všichni vezmou jako dobrý nápad a otisknou to. To, že bude mít někdo fazetku posazenou někde trošku jinde na saku, to jsou ty drobnosti, o kterých se hovoří. Vždy se snažím jít pod kůži domovskému státu. Vzdáváme jim hold tím, že organizují OH a pozvali nás. Snažíme se v tom našem úboru najít nějaké pojítko. V Londýně to bylo pojítko s londýnským počasím.“

ZH: „Kdo byl autorem pro Tokio?“

JK: „Když jsme se na to dívali tentokrát, hledali jsme někoho, kdo to tam zná, kdo tam žil, kdo zná jejich kulturu, kdo jí žil, kdo ji má pod kůží, kdo nám může pomoci. A našli jsme Zuzanu Osako. Dámu, která tam dlouhá léta žila, je z Moravy, ze Strážnice, má blízko i k lidovým krojům a upozornila nás na pojítko modrotisku, což je původní japonská technologie, kterou chrání UNESCO. Na této platformě jsme to propojili. Nejsem velký fanoušek národních krojů, rozhodlo se, že nebude sako. Hlavní je, že u všech rozhodnutí byli vždycky sportovci. Chtěli, aby se tam nepařili, aby materiály byly vzdušné, lehké. Mám radost, že od sportovců mám převážně pozitivní reakci, že se jim to líbí. Ale opravdovou

FOTO SPORT: PAVEL MAZÁČ

zpětnou vazbu, jak se to líbilo obecně, dostaneme až po nástupu."

ZH: „Z řad kritiků zaznělo, že mělo být výběrové řízení. Jak se k tomu stavíš?"

JK: „Jak by bylo popsané? Jak by bylo zadané? To je o nápadu. Každé výběrové řízení je po časově poměrně zdlouhavá a ekonomicky nákladná věc. Obecně oblečení výpravy je z velké části hrazeno sponzorsky. To znamená, že už máme determinovanou jednu stranu. A my se nebráníme nikomu, aby s něčím zajímavým přišel, naopak. Se Zuzanou Osako jsme se nikdo neznali. My jsme ji našli a oslovili. Sportovci, obzvláště na letních OH, jsou různých postav, od maličkých gymnastů až po obrovské vzpěrače, basketbalisty. Takže si s konfekčními velikostmi nevystačíte a skoro všechno musíte šít na míru. Sportovci jsou navíc často po celém světě, takže není možné je měřit. Je to o prestiži, ne o penězích. Ale mám dobrý pocit, že když někoho oslovíme, tak má velký zájem. Propagace je odměna, ale pokud by to nedopadlo dobře, může to mít minusové znamínko."

ZH: „Třeba hymna dopadla minusovým znaménkem. Jak to zpětně vidíš?"

JK: „Jsem přesvědčený, že důvody, které byly na počátku a se kterými jsme do toho šli, byly správné. Pro mě je skvělá zkušenost, že i nejlepší nápady a důvody mají své limity a že existují věci, které jsou tabu a do kterých se prostě nesahá. Po této zkušenosti jsem si do toho zařadil i hymnu."

ZH: „Původně to mělo být, což by asi bylo i přívětivější, o doplnění druhé sloky."

JK: „To byl jeden z prvních nápadů. Ale pro mě byl ten prvotní impuls asi před deseti lety, než jsem to udělal, kdy jsem byl na obědě s panem doktorem Slávkem Hubálkem, což byl významný psycholog. Vyprávěl mi o doktorandské práci, kdy dělal psychologický výzkum národa na základě jejich hymen. A to jak textové, tak hudební části. Bylo to někdy v osmdesátých nebo devadesátých letech. Měl asi 45 hymen a rozebíral je. Česká hymna v rámci jeho psychologického rozboru nedopadla dobře. Byla citlivá, ubrečená, bojácná.

ZDENĚK HANÍK

- zakladatel Unie profesionálních trenérů při ČOV
- bývalý kouč volejbalových reprezentací mužů Česka a Rakouska
- současný místopředseda ČOV

→

V porovnání s francouzskou, italskou, britskou, které oslavují příslušnou zemi. Některé texty, třeba francouzské, jsou vyloženě agresivní. A tu naši hymnu všichni známe. I hudba je melancholická. A my jsme si říkali, že pro sport, když se hraje před utkáním, to není úplně nejlepší. Když třeba nastupujeme proti Polsku, oni mají bojovný marš a my máme tu melancholickou."

ZH: „Vím z volejbalového národňáku, že jsme byli jediní, kteří hymnu buď vůbec nezpívali, nebo jen tak huhňali."

JK: „Navíc, snad jako úplně jediná ze všech hymen, začíná otázkou. Navíc tak fatální: Kde domov můj? Na tuto otázku především odpovídá druhá sloka, která už tam ovšem není. Když se ‚odtrhla' slovenská hymna, Slováci tam přidali ještě další sloku a nově si ji zhudebnili. Slovenská hymna, to byla ta bojovná část Nad Tatrou sa blýska, to bylo bojovné. U nás se neudělala ani nová nahrávka hymny. Pouze, kde byla pauza po první části, to prostě ustřihli a problém byl vyřešený. To jsem si myslel, že je ‚zločin' a že by se s tím mělo něco udělat. Ale pochopil jsem, že některé věci jsou tak velké, že se na ně nesahá. Národ to dal jednoznačně najevo. Když se mluví, jestli jsme Česká republika, Česko, nebo Czechia, to jsou věci, do kterých se už vůbec nemontuji. Vzal jsem si to jako ponaučení."

ZH: „Další mírnou kontroverzí je i mediální a propagační oddělení ČOV, které je kritizováno jako přebujelé."

JK: „Každý by si přál mít dopad v sociálních sítích, jaký má ČOV. Každá zprávu, kterou vydáme, se dostane až k milionu lidí. To znamená, že každý desátý člověk v naší republice zaznamená zprávu, kterou vydáme na facebook, instagram, kamkoliv do digitálního prostředí. To je úžasné. A je potřeba říct, na co to používáme: především na komunikaci s mládeží. Komerční sport má jednu velkou nevýhodu. Je většinově financován z televizních práv. EURO ve fotbale, olympiáda a další akce jsou prodávány komerčně za peníze. Ale to běží jenom v televizích. Ale kdo má doma děti, tak ví, že se na televizi nedívají. Děti se dívají do svých telefonů, ipadů, počítačů. Tam ale ten sport není licencovaný a vůbec ho tam neobjeví. Jeden můj známý, učitel, stál ve frontě ve školní jídelně a tam se bavili o včerejším fotbalovém zápase.

Šermíř Alexander Choupenitch přidal do sbírky české olympijské výpravy v Tokiu druhou medaili. Pár hodin po stříbru vodního slalomáře Lukáše Rohana vybojoval bronz.

FOTO: ČTK

A stále říkali, že Ronaldo vsítil 4 góly. A on to kontroloval na internetu a tam nic takového nebylo. Oni se bavili o hře FIFA, kde se vyskytuje Ronaldo a kde oni v té své hře dali 4 góly. Ty děti ovšem vůbec neznají skutečného Ronalda, je nezajímá, jak bude hrát. Mají Ronalda ve své hře, tam je pro ně – v jejich virtuálním světě. A toto my chceme změnit. Protože pak jsou děti u počítačů a nechápou své vzory. Jejich vzory jsou v počítačových hrách a odvádí je od zdravého životního stylu k sezení u počítačů a pojídání popcornu."

ZH: „To je sice dost smutné, ale je to trend. Co s tím?"

JK: „My se musíme dostat do digitálního prostoru. Myslím si, že všichni osvícení lidé to chápou. V digitálním prostředí musíme přinášet ty příběhy. I když si z ekonomických důvodů nemůžeme dovolit dávat tam přímé přenosy fotbalových a sportovních utkání, musíme tam dávat příběhy sportovců, abychom motivovali děti. Aby si sedly doma a dívaly se večer na fotbalové utkání nebo veslařské závody. To je strašně důležité. A navíc ty věci fungují v synergii. Když bude pracovat olympijský výbor a vedle toho svazy, oddíly a naváže se to na sportovce, tak propojíme několik bublin a náš dosah bude ještě silnější. To není tak, že jsme konkurenti. Funguje to tak, že se to nabaluje, sčítá a my si musíme přát, abychom ve sportu na tom co nejvíce pracovali. To je největší marketingová hodnota, kterou olympijský výbor dnes má. Bohužel ten dosah je silnější než dříve olympijské kruhy jako takové."

ZH: „Závěr tedy je, že dřív se platilo za kruhy, a dnes zajímá komerčního partnera mediální dosah?"

JK: „Nechci paušalizovat, ale dříve kruhy představovaly prestiž, sílu, čistotu a podobné hodnoty. Dnes se doba zrychluje a zkracuje. Lidé už nad těmito konsekvencemi nechtějí moc přemýšlet a jde o brutální byznys. Tady a teď! Navíc je potřeba říct, že kruhy nejsou naše, ale jsou MOV. A naši partneři, kteří si je kupují, tak mají velmi omezenou možnost, jak je použít. Kruhy jsou v logu našeho olympijského týmu, ale naši partneři je vůbec nesmí používat." □

SLEDUJ VIDEA
ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU NA
iSPORT.CZ/OLYMPIADA
CZECH TEAM TV
iSport.cz

CZC.CZ

DVOJKY FANDÍ ČESKÉMU ESPORTU

DOPRAVA ZDARMA

27“ LED monitor
HP X27i 2K Gaming
~~9 490 Kč~~
8 790 Kč

sazka eLEAGUE POWERED BY iSport.cz

www.czc.cz/eleague

Akce platí do 13. 8. 2021 nebo do vyprodání zásob.